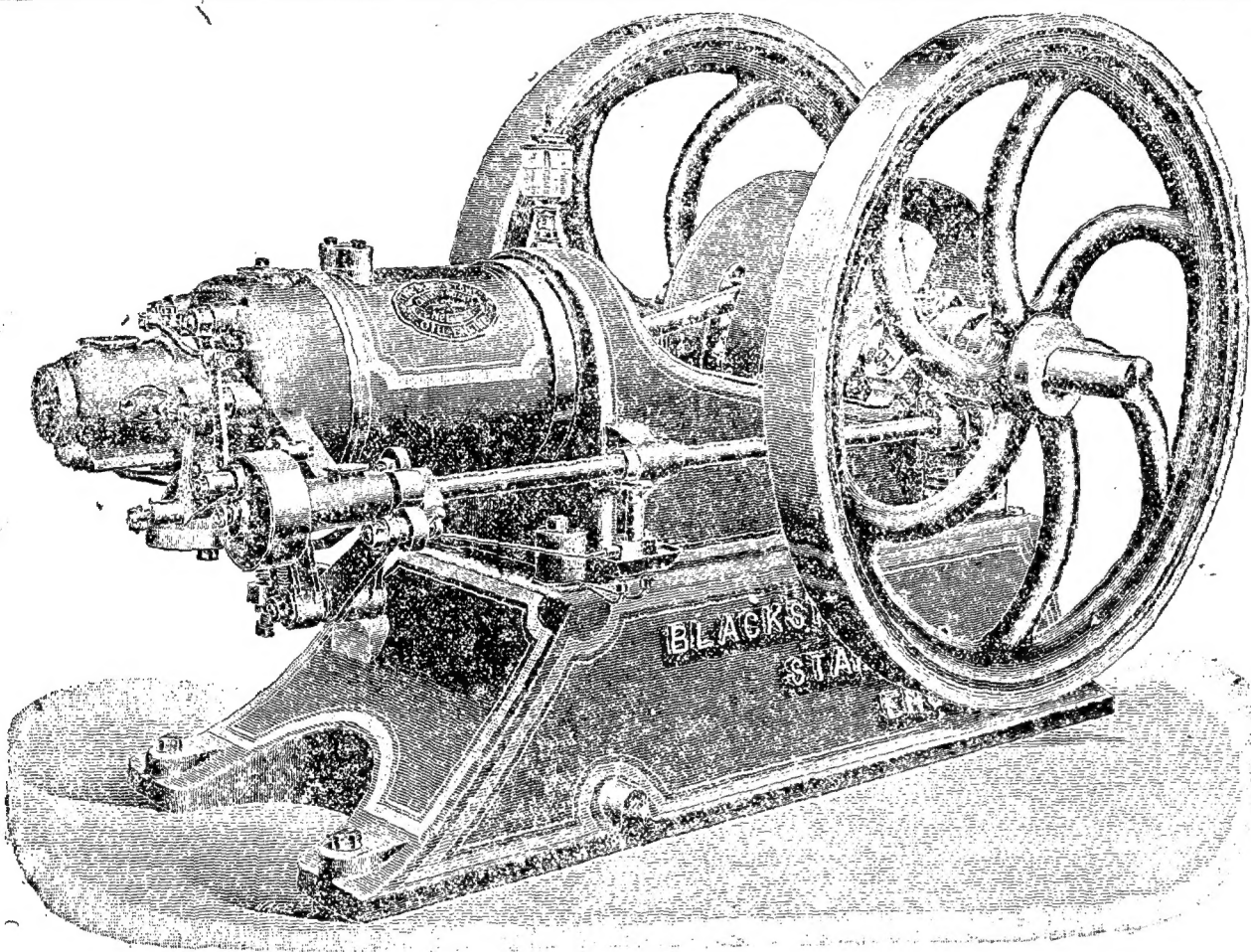

30657

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 6. చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 31 వ తేది బుధవారము NO. 225
సంపుటము. ౬ సిద్ధాద్ధి నామ సంవత్సర పుష్యమాస శుద్ధ నవమి ౯. సంచిక ౨౨౫

బ్లాక్ స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

కిరసనాయిలు, క్రూసు ఆయిలు మున్నగు చమురుల నువయోగించి కనిచేయునట్లు తయారు చేయబడినవి.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాక్ స్టోను ఇంజనులు కనిచేయబడ్డవి. యజమానులకు మంచి తృప్తినిచ్చినవి. పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నేడే మాకు వ్రాయుడు.

సోలు ఏజెంట్లు:

మార్షలు సన్స్ & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,

1206

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, హైకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, తంజావూరు.

అమృతాంజనము

ఈ నోవలకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వదిలిన నోవలను కూడా మా అమృతాంజనము వాడి నంతమాత్రమాన నయమగును.

సులభ వెల 0-10-0 అనాల.

మోహినితైలము రు 0-12-0
శామర తైలము 0-6-0
దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

8, తంబుళెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆష్టాంగ మెడికల్ స్టోర్స్ లిమిటెడ్ ట్రిచూరు.

కొచ్చిన్ స్టేట్.

మెడికల్ స్టోర్స్ వైద్యశాలలకు, వైద్యులకు కావలసిన శ్రేష్ఠమైన వనమాలికలు, ఔషధకాయల నూనె, తేనె, ఆపునెయ్యి మున్నగు మేలైన వస్తువులు మా వద్ద తయారుగా నున్నవి. ధరలకట్టి ఉచితముగా పంపబడును. ఉత్తరకర్ణాటక ప్రాంతములు ఇంగ్లీషులో నడపవలెను.

Correspondence to be in English
Ashtanga Vidyasala Ltd, Chemists & Druggists.
P. O. TRICHUR. Cochin State.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమున కావలసిన ముఖ్యమైన వస్తువులను గురించిన కొన్ని విషయాలను అనువదించుటవలన ఈ పుస్తకము రచయిత. ఈ పుస్తకమున పుస్తకము ఆరోగ్యమునకు కలుగునట్టి కీరసామును వ్యవసాయము, ఆరోగ్యమును ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇతరులకు నీయబడును. పోస్టరాష్ట్రము ఈ పుస్తకమును పంపిండును. పంపిండు ప్రాంతాంతరము. (31)

వైద్యకాస్త్రీ మణిశంకర్ గోవిందర్, ఆరోగ్యమున కొరవడం, 157, రాష్ట్రము, మదరాసు.

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1920 క్యాలండరు

జనవరి నెల 31 వ తారీఖులోపుగా మా మందులను నొకేసారిగ రూపొందించుకొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగా పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా కొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చుచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలదిప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

తామర తైలము | పండ్లపాడి | మోహనితైలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0 | డబ్బి 1-కి 0-2-0 | సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, శైత్యము, పడితము, రొమ్ముపడితము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కని డబ్బీతో సహా వెల రూ. 0—10—0; డబ్బా 1-కి రూ. 5—12—0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ప్రేరీరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మేలైనరకపు

వీనుగమా రుగల

బూబాక్ యింకి

ఇంగ్లాండునందు ఇకాకార్పొరేటు చేయబడిన

ఈస్తుయిండియా డిస్ట్రిబ్యూట్ అందు ముగర్ ఫ్యాక్టరీన్ (లిమిటెడ్)

కంపెనీవారి కాసాయనిక కాఖవారిచే ఉత్తరార్కాడు జిల్లాలో చేరిన

రాణిపేటయందు తయారుచేయబడినది.

ప్యారి అండుకంపెనీ, మానేజింగు ఏజెంట్లు

(1601)

పోస్టుబాక్సు నెం 12 మద్రాసు.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తువులను గురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాడములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు కొణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకట్టలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంకతిసందర్భముల నలహా వారలాచింతపడినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి వంతనే వానిని నికాలములో సరఫరాచేయుటలోను గొప్ప పేరు మోసినవారు.

విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సాత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తవాలపెట్టె నెం 553 రు,

389

మదరాసు

(ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ గోడౌన్లును ఈ ప్రత్యేక పేరు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

Mr. G. W. M. Reynold's Novel

Other Big Type Editions.

	Rs.	A.
GRACE DARLING or		
The Heroine of the Fern Island	0	12
Mary Price 8 vols. Rs. 5-	1	12
Faust 2 vols. Rs. 1-8-0	1	12
Wagner 3 vols.	3	0
Seamstress in 2 vols. Re 1.	6	0
Margaret 4 vols.	6	0
Neoromancer 3 vols. 2-4 0.	1	4
Agnes 9 vols.	3	0
Old London, 3 vols. 2-4-0.	3	0
Mary Stuart 2 vols.	1	0
Pope Joan 3 vols. 1-12-0.	2	4
Coral Island 4 vols.	1	8
Kenneth 4 vols. Rs. 3.	2	4
Soldier's Wife 2 vols.	1	0
Robert Macaire in 2 vols.	3	0
Young Duchess, in 4 vols.	2	4
Bronze Statue 4 vols.	3	0
Canonbury House in 3 vols.	3	0
Rosa Lambert, 4 vols.	7	0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	12	0
Mysteries of London 13 vols.	2	4
Mysteries Court of London 17 vols.	1	8
Empress Eugene's Boudoir 3 vols.	3	0
May Middleton 2 vols.	2	4
Rye House Plot 4 vols.	3	0
Pickwick Abroad 3 vols.	3	0
Loes of the Harem in 4 vols.	0	10
Young Fisherman, complete	1	12
Master Timothe's Book Case 3 vols.	1	0
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.		

(Postage etc. Extra for all Books)

The SUPERIOR WATCH Co.,

Post Box 167 (A) Madras. E

Cheapest House for

Furniture of all kinds; Cycles, Motor Cycles, Dunlop Michelin, Avon, Clincher Tyres & Tubes for Cycles, motor Cycles, Motor Cars, Cycle Bells, Pumps, Pump Clips, Lamps, Free Wheel, Chains, Mudguards, Dunlop outfit & Solution, & other accessories; Typewriters; Gramophones; Harmoniums; Reliable Wrist Watches; School and College Requisites; Fountain Pens; Stationery, etc.

A trial will make you our regular customer.

D. P. ROW & Co.,

Harris Road, Madras. S. C.

Actina Cures Deafness.

Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments.

The principal cause of Deafness is Catarrhal Inflammation of the throat and middle ear and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapours emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, course through the delicate nerves and blood-vessels, removing Congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal healthy activity.

Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eye Troubles; Hay Fever Asthma; Bronchitis; Headache; Sore Throat; Influenza, etc. Costing only Rs. 25-8 (plus postage etc.) this wonderful instrument should find a place in every home. Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing useful health advice and full Particulars of our Conditional Trial Offer, post free on request. Write to-day to Rai B. S. Bhandari, M. A., Batala. (India)

Natural Actina Treatment.

వివేచి సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసపరిల్లా

అపరీక్షితు రక్తములన జనించు వాద్యములకు కీటమువంటి పండు. కరువులను, మచ్చలను, గండములను శుద్ధము, ప్రాత సుపులను అన్ని విధములన గలుగు చర్మ రోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుద్ధకారిణి

వనోపధి సారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, వనోపధి సారసపరిల్లా అన్ని విధములైన వాద్యములను పోగొట్టును. కీటమువంటి పాదరసవోచుములను, మలబద్ధకమును కారణసంబంధమును వాద్యములను పోగొట్టెరక్తమును శుద్ధకరమును. కీటరాగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులకు వండుటకు 4 టాస్సు బుడ్డిలో అమ్మబడును.

పాప్రైటరు.— పి. డి. సావంత్,

144. ఫనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి

Proprietor: P. D. SAVANT,

Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

ఆత్మజ్ఞానా.

కీరమును వివచితరూపాత ఆత్మజ్ఞానా.

కీరమును వివచితరూపాత ఆత్మజ్ఞానా. కీరమును వివచితరూపాత ఆత్మజ్ఞానా. కీరమును వివచితరూపాత ఆత్మజ్ఞానా.

కీరమును వివచితరూపాత ఆత్మజ్ఞానా. కీరమును వివచితరూపాత ఆత్మజ్ఞానా.

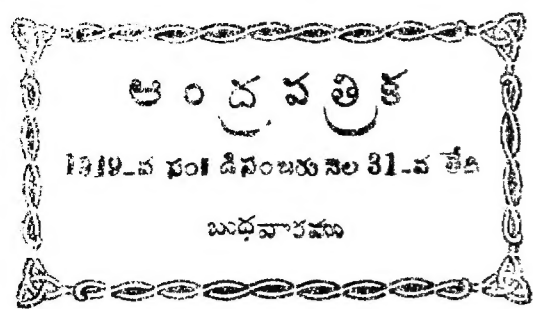
కీరమును వివచితరూపాత ఆత్మజ్ఞానా. కీరమును వివచితరూపాత ఆత్మజ్ఞానా.

కీరమును వివచితరూపాత ఆత్మజ్ఞానా. కీరమును వివచితరూపాత ఆత్మజ్ఞానా.

కీరమును వివచితరూపాత ఆత్మజ్ఞానా. కీరమును వివచితరూపాత ఆత్మజ్ఞానా.

దీని వెల టిన్ను 1-కి పొజ్జేత సహాయము. 3-8-0.
(1646) Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

ఆంధ్రవత్రిక
1919-వ సం॥ రం దిసంబంధము 31-వ తేది
బుధవారము

అమృతసరమునందు గూడిన మహమ్మదీయ మహాసభ కధ్యక్షత వహించిన హాకీమ్ అజ్జల్ ఖానుగారి యువన్యాససంగ్రహమును వేటొకచో బ్రచురించుచున్నారము. లక్నోలో బలవదిన హిందూమహమ్మదీయసఖ్యము అమృత సరము నందు మరల దృఢమయ్యెను. మహమ్మదాలీ షాకతాలీగార్లు విడువబడినవెంటనే, కాంగ్రెసు సభకు క్రతుఃధులుగ విచ్చేసిరి. సర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారిని సైనికవిచారణసంఘమునుండి తొలగించవలయునను తీర్మానమును బలవరముచు, జలియోన్ వాలాబాగ్లో ప్రవించిన రక్తము వలన, హిందూమహమ్మదీయసంయోగము దృఢపడెననియు, ఎన్ని యాటంకముల నెదుర్కొనుట కయినను హిందువులును మహమ్మదీయులును కలసి కనిపెయ్యదు రనియు, షాకత్ అలీగారు నుడివిరి. కష్టకాలమునందు, తమ నాదరించినది హిందువులే యనియు, అందుచే యుగాంతమువరకును హిందువులు చేసిన మేలును మహమ్మదీయు లెన్నుచును మరలపోరనియు, వీరు నివేదించిరి. ప్రపంచములో కెల్ల భారతీయులను నుత్కృష్టజాతివారిగ జేయుటకు, జలియోన్ వాలాబాగ్లో జరిగిన వింతలు చాలియుండునని, మహమ్మదాలీగారు నుడివిరి. నాయకులందఱును ఎట్టికష్టముల నెదుర్కొనుట కయినను సంతోషులుగ నున్నపుడు, హిందూ దేశము స్వేచ్ఛకు తిక్కక బడయునని, మహమ్మదాలీగారు తమ విశ్వాసమును వెల్లడించిరి. హిందూమహమ్మదీయసంఘము లిట్టి యున్నతార్థములచే ప్రేరితమైయున్నపుడు, దేశమోక్షము చేకూరట కెంత కాలమో పట్టదు.

మహమ్మదీయ సభాధ్యక్షు లగు అజ్జల్ ఖాన్ గారి యిట్టి సమరసభావమునే చూపిరి. కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షునివలెనే వీరును కంజాబుసంఘములగున్నాయే కడుదూరము ముచ్చటించిరి. వీరును కంజాబుదేశ దుస్థితిని కనుల గట్టినటుల వర్ణించిరి. కంజాబునందును ధిల్లీయందును గలిగిన కలవరమునకు రాలేటు శాసననిర్మాణమే కారణమని వీరు స్పష్టపరచిరి. పీఠుల విధింపబడిన నిర్బంధము లెట్టిదుస్థితిని బలవరచినవి ప్రజలుగదే కిపూరితులై గావించిన అల్లరులను నాయకు లెవరును సమర్థించుటలేదు. వాటిని ఖండించుచు, గాంధీ, తిలకు, పాల్, బిసెంటు మొదలగునాయకులు కాంగ్రెసుమహాసభలో గావించిన యువన్యాసముల కరికించిన, ప్రజాప్రముఖుల సత్యప్రియత్వము వెల్లడిగాగలదు. గాంధీమహాశయుడు నిర్మించిన ఛార్జికవాలావరణమున, సత్యమప్రియమయినను వచింపక దక్కును. కాని, డాక్టరు కిన్హా సత్యపాలుగార్లను, శాంతినందే శ్రీ మొదలగుటకు వెడలుచున్న గాంధీమహాశయుని అరెస్టు జేయకయండినచో, ప్రజలలో నుద్రేకము జనించిన యుండదు. ప్రపంచమునంతను తల్లడించజేసిన డయర్ ఓడ్యయరుగార్ల చర్యలగుర్చి కాంగ్రెసు

సభ ఎటుల తీర్మానించెను? ఓడ్యయరుగారిని సైనిక విచారణసంఘసభ్యత్వమునుండియు, డయర్ గారిని సేనాధికత్వమునుండియు తొలగింపుమని మాత్రమే, కాంగ్రెసుసభ తీర్మానించెను. ఇట్టి యుద్రేకసమయమున, తమకు బాధగలిగించిన వారిపై కగ సాధించవలెనను భావమును వదలి, ప్రజలు సంచరించుట జూడ, వారి ఆత్మనిగ్రహము ప్రపంచము నాశ్చర్యమగుట జేయక మానదు. హిందుసంఘవిచారణ గూర్చి అజ్జల్ ఖానుగారు ముచ్చటించుచు, కాంగ్రెసు సమకమిటీవారి నిశ్చయమును సమర్థించిరి. నిర్బంధితులు విడువబడనందుచే, కాంగ్రెసు ఉపసంఘమువారు, సాక్ష్యము నిచ్చుటలో హిందుసంఘమువారికి తోడ్పడలేదు. నాయకు లిప్పుడు విడుదల యగుటచే, తాము సాక్ష్య మిచ్చుటకు తిక్కక తోడ్పడదమని, కాంగ్రెసు సమకమిటీవారు హిందుసంఘమువారికి చెలిపిరి. వీరి ప్రతిపాదన మెంతయు న్యాయముగ నున్నది. హిందుసంఘమువారు సత్యాన్వేషనమునే ప్రధానాశయముగ చేకొనుచో, కాంగ్రెసు సంఘమువారి కోర్కెను సఫలపరుచక తప్పదు. లేనియెడల, వీరు తమ ధర్మమును విర్వహించినవారలుగా జాలరు. కంజాబు దుస్థితిని కరికించినపుడు, కేంద్ర ప్రభుత్వమున బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టనిది, స్వాతంత్ర్యమునకు నిర్బంధములు వమసిపోవని స్పష్టముగ చెప్పటంబు, అధ్యక్షులు నుడివిరి. అట్టి ముఖ్యసంస్కరణము దేశమునకు ప్రసాదించబడక పోయినను, సంస్కరణము లెంతయు సంతృప్తికరముగ నున్నవని ఎలొగెత్తి చాటు మితవాదుల చర్య లతి విచిత్రముగ నున్నవి.

ఈ లోకమునలన 20 ఆగస్టు ప్రకటనము సఫలపరుపబడలేదని, అజ్జల్ ఖాను గారు విశదపరచిరి. సంస్కరణశాసన మెంత అసంతృప్తికరముగ నున్నదో, వీరుబాగుగ చూపగలిగిరి. కదివత్సరముల శిక్షాకాలము గడువవలసి యుండుటయు, ఆవైన ప్రజల నావర్ణ్యము కరిగింపబడుటయు, అజ్జల్ ఖానుగారికి చుటించుటలేదు. క్రితకాలములో సంపూర్ణ స్వపరిపాలన మొనగబడునని వాదనము జేయు ఉపసరముని, వీరు నుడివిరి. అందుచే క్రస్తుత సంస్కరణముల నుపయోగించుచు, ఆదర్శసాధనమునకై ప్రజలముగ కృషి పలుపవలెనని వీరు హెచ్చరించుచున్నారు. గోవధగూర్చి వీరు చెలిపిన వాక్యముల హిందూమహమ్మదీయ సంయోగమున కెంతయు తోడ్పడగలవు. సాధ్యమగునంతవరకు గోవులను వదలి ఇతరజంతువులను బలిగినియమని, అజ్జల్ ఖానుగారు సోదర మహమ్మదీయులను బ్రతిమాలిరి. ఖులాఫత్ సమస్య గూర్చి, అజ్జల్ ఖాను గారు నొక్కి వక్కాణించుచు, గాంధీ మహామహానుభావు మహమ్మదీయసంఘమునకు జేసిన సాయమును మిగుల గొని యాడిరి. ఇటీవలనే నిర్బంధమునుండి బయల్పడి, నిర్బంధముననున్న సమయమున మహమ్మదీయసభ కధ్యక్షులుగ నెచ్చుకొనబడిన, డాక్టరు కిన్హాగారు గూడ ఇట్టి యభిప్రాయములనే వెల్లబెట్టుచుండిరి.

హిందువులును మహమ్మదీయులును హిందూ దేశమునకు రెండునేత్రములవంటివారు. వారి ఉభయాల నిఖ్యముమీదనే హిందూదేశభ్యుదయ మాధారపడియున్నది. ఈ రెండుసంఘముల వారిని వేరువేరు అంతరాలపాములను పురికొల్పుటకు జేసిన ప్రయత్నము లన్నియు సంతవరకు వ్యర్థము లయినవి. రాజకీయదర్శనములు ఉభయములకును సమానము గాగనే, వరసరవైషమ్యములు మాసిపోయెను. లక్నోలో నుభయసంఘములును భౌతికభావముతో మెలంగెను. లక్నో

ఒడంబడిక ప్రకారమే జాయింట్ కమిటీవారు మహాదీయ ప్రాతినిధ్య మొనగిరి. ఐకమత్యమువలని లాభ మిది యొకటి యనుట స్పష్టము. కంజాబు లోని కష్టము లనుభయసంఘములును కలసి భరించుటచే, వారి భౌతికభావము అభివృద్ధి జెందెను. మహమ్మదీయులకు తుర్కివిషయమై జనించినవిషాదములో, హిందువులును పాల్గొనుటచే, వారిసోదర భావము మరింత బలపడెను. హిందువులు కేవల శుష్కసానుభూతి జూకక, గాంధీగారి నాయకత్వమున సంఘస్థనములలో పాల్గొనకపోవుటచే, మహమ్మదీయులు తమకృతజ్ఞత నిపుడు జూపుచున్నారు. నిజముగ జాతీయభావము భారతీయుల నిపు డావహించుచున్నది. దేశమును సక్రమమార్గముల నడుపుటకు, హిందూమహమ్మదీయసంఘములకు తగిననాయకు లేర్పడుచున్నారు. ఇట్టితరి, దేశము త్వరలో మహాన్నతస్థితిని జెందుననుటకు సందియ మేమి గలదు?

సంఘసంస్కరణసభ.
—(10):—
లాలా హను రాజగారి యధ్యక్షతక్రింద అమృతసరమునందు జరిగిన సంఘసంస్కరణసభ, నూతనమార్గముల నవలంబించిండుటకు సుతసము గలుగుచున్నది. సంఘసంస్కరణముయొక్క గమ్యస్థానము సంఘనిర్మాణముగాని, సంఘనిచ్చేదము గాదు. సంఘనిర్మాణమున కవసరముగ సాధనముల న్నెట్టిని, సంస్కరణరూపములవలంబించుట యవసరము. సంఘసంస్కరణసభ లింతవరకును, వినాహసంస్కరణము, జాతివిరూపణముగూర్చి మాత్రమే యోచించుచున్నవిగాని, సంఘభ్యుదయమున కెల్లరితోడ్పాటుగైకొనుటకు వీలుండెడి యనేకసంస్కరణములగుర్చి యోచించుట లేదు. బహిష్కారబాధల ననుభవించుటకు వెరచువారు గొందరు శుష్కపన్యాసములతో కాలము గడపుచున్నారు. మరికొంద రిజోలికసలే రాకయున్నారు. అందుచే సంఘసంస్కరణసభలు ప్రజలలో నెట్టి యుత్సాహము గలిగింపక, జీవచ్ఛవముల బోలియున్నవి. ఈమారు, సంస్కరణ సభాస్వరూపము మార్పుజెందెను అధ్యక్షు లగు లాలాహను రాజగారు ఆర్యసమాజకులు. దయానంద ఆంగ్లోవేదిక శాఖల కధ్యక్షులుగ నుండి, వీరు తమ జీవితమునంతను విద్యాభివృద్ధికై ధారపోసెయుండిరి. సంఘసంస్కరణభావమును విస్తరింపజేయువలయునని, వీరువన్యసింపిరి. రాజకీయ, ఆర్థిక, విద్యా, సాంప్రదామిక, సాంఘికసమస్య లన్నియు అన్యోన్య్యాశ్రయము గల వనియు, ఒకదానినుండి వేరొకటిని విడదీయుటకు వీలుండదనియు, జాత్యభివృద్ధి కివియన్నియు సాధనములనియు, దృఢభావ మిపుడు దేశమున వ్యాపించుచున్నది. ఈ భావము ననువరించి, సంస్కరణవాదులు తమ పనులను నెరవేర్చవలసి యుండును. అందుచే సంఘభివృద్ధి కవసరము ఆరోగ్యము, నిమ్నజాత్యుద్ధరణము, బీదలకు గృహనిర్మాణము, కార్మికులక్షేమము, ప్రారంభవిద్య, మొదలగు విషయములపట్ల గూడ; సంఘసంస్కరణ తమ దృష్టిని ప్రసరింప జేయువలయునని, అధ్యక్షులు హెచ్చరించిరి. సర్ నారాయణ చంద్రావర్మగారుగూడ ఇట్టిసందేశమునే, సభకంపిరి. సంఘసంస్కరణసభాతీర్మానముల నాచరణలో జెట్టుటకు, నూర్చు కార్యసాధకులతో స్థాయిసంఘము నేర్పరుపవలయుననియు, దేశమందంతటను సంఘసంస్కరణాభిప్రాయములను వ్యాపింపజేయుటకు వీరు కనిబూనవలయుననియు, తీర్మానింపబడెను. ఈమారు జరిగిన సంఘసంస్కరణ సభ, సంస్క

రణావశ్యకతను చాటి ప్రజలలో సంస్కరణ తృప్తిని జనింపజేసి, దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడుగాక యువ కోరుచున్నాము. లాలాహన్సు రాజగారు దెలిపినటులు, స్వపరిపాలనాసమస్య సాంఘికవిషయముల కెక్కుడుగ సంబంధించినది. సంఘసర్వజనులకు తగిన చర్యలు త్వరలో నవలంబింపబడక బోయినయెడల, సంఘవిప్లవమాజనించి, మూరపు సంఘ మిప్పుడు బాల్వినిమముచే కలవరపడుచున్న రీతిని హిందూసంఘము గూడ కల్లోలపూరితముగాక తప్పదు.

రాజమండ్రి మ్యూనిసిపల్ సంఘపు పరిపాలనము
 ఈ సంఘపు పరిపాలనమును ప్రభుత్వము వారు తీవ్రముగ విమర్శించిరి. సంఘసర్వజనులనేకము లమలులో పెట్టబడలేదనియు, అల్లీ లనేకములు కుగిష్కరింపబడక నిలిచి యున్నవనియు, రికార్డు లనేకములు కనుపడుట లేదనియు, వృత్తి పన్నులకు సంబంధించిన అప్పీళ్లు సంవత్సర మయినను నిలువలో నున్నవనియు, బాకీలవసూలు కావించబడలేదనియు, రోడ్లు మిగుల దుస్థితియందున్నవనియు, అక్రమణలు స్వేచ్ఛగ జరుగుచున్నవనియు, వీధులు అవశిష్టభముగ నున్నవనియు, మ్యూనిసిపల్ వారికిగల హక్కులను తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికార మున్నను, వారుతిన్నగ కవర్తించుటకు మరయొకమార్గవకాశ మొసగబడుననియు, మ్యూనిసిపల్ సంఘమువారి మారయినను తిన్నగ కవర్తించునయెడల, వారిపై చ్యూటీసొకాన బడుననియు, సంఘపరిపాలన మెటుల కొనసాగుచున్నదో కలెక్టరుగారు 192 జనవరిలో గ్రామత్రేక నివేదికమున వివరింపవలయుననియు, ప్రభుత్వము వారు కోరుచున్నారు. ప్రభుత్వవిమర్శము, కలెక్టరుగారి నివేదికముపై నాధానపడి యున్నది. కలెక్టరుగారి నివేదికము మాకు తెరలేదు. అంజేమి గలదో తెలియదు. మ్యూనిసిపల్ సంఘమువారిపై సమాధాన మొసగెదరో చూడవలసి యున్నది. ప్రభుత్వమువారు చూపిన లోపములు నిజమే యయినయెడల, వాటిని మ్యూనిసిపల్ సంఘము త్వరలో సవరించికొనుట లాభకరము. తమహక్కుల నసలే పోగొట్టుకొనుట గౌరవక్రమము గాజాలదు. ప్రభుత్వమువారి విమర్శనమును, రేవటిదినము భాషాంతరీకరించి బ్రచురించెను.

మద్రాసు రాష్ట్రీయ సహకారసభ.
 గ్రామత్రేకాంధ్ర రాష్ట్రీయ సహకారసభ జరిగినపుడు, దీని యావశ్యకత ఏమి యనియు, భాషకును సహకారమునకును సంబంధమేమనియు, సహకారవర్తమానపత్రిక విమర్శించియుండెను. మద్రాసు రాష్ట్రీయ సహకారసభ కావ్యసంఘాధ్యక్షులగు కృష్ణస్వామి అయ్యురగా రీవిషయమై తమ యువన్యాసమునం దిటుల చెలిపియుండిరి.
 “సహకారకార్యసంవిధానమును భాషల ననుసరించి ఏర్పాటుజేయుట యుక్తమని తోచుచున్నది. సహకారమును ప్రజలలో పెంపొందింపవలెననిన, వారిభాషలో మాటాడుట దప్ప వేరు మార్గ మేమిగలదు? అందుచే సహకారసభలను భాషాప్రయుక్తపద్ధతిని ఏర్పాటుజేయుట ముఖ్యవశ్యకమని తేలుచున్నది. ఆంధ్రులు ఒకటిరెండు సభల జరుపవచ్చును. తమిళులు రెండుమూడు సభల జరుపవచ్చును. మళయాళీలును, కన్నడులును నలులనే కావించవచ్చును.”
 అన్యసంఘాధ్యక్షులు దెలిపిన భావమున కీప్రతిక ఏమి సమాధాన మిచ్చునో జూడవలసి యున్నది. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీనిర్మాణమువలననే, ప్రతిభాఖయు నభివృద్ధిజెంది, ప్రజల సాభా

గ్యము పెంపొందునని, జేజీయుల కృష్ణుడు గోచరించుచున్నది. పూరియందు జరిగిన ఉత్సవమున సభలో, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీనిర్మాణవశ్యకతను, అధ్యక్షులు వివరించిరి. ఇట్టిసీతిలో నీ సిద్ధాంతమును చాలకాలమునుండియు చాలుచున్న ఆంధ్రులు తదాశయలబ్ధికి తగిన కృషిని వట్టుదలలో జనకకుండుట భావ్యముగ లేదు.

క్రొత్తచట్టము
 శాంతినిర్మాణసభలో గౌరవనీయులగు బి. వెంకటపతి రాజగారికి క్రొత్తచట్టమును ప్రవేశ పెట్టబోవుచున్నారు. అవిభాజ్యముగు సంస్థానములలో, పెద్దవానికే వారసత్వపు హక్కు గలదు. హక్కుదారులు మిగిలిన జ్యూనియరులకు పోషణ భృతిని తప్పక నొసగవలయునని, వెంకటపతి రాజగారి చట్టము విధించుచున్నది. మూలపురుషునియొద్దనుండి ఆరుతరములు దాల్చివారందరును పోషణభృతి కర్తులు గాగలరు. పోషణభృతి సంస్థానాదాయములో 12 వంతుకన్న మించునూడదు. దీనికి లోబడి నెలకు 1200 రూక్యములకు మించకుండను నెలకు 60 రూక్యములకు తక్కువ గాకుండను పోషణభృతి నీయవచ్చును. ఇదివరకే పోషణకై భూమి నొసగబడినవారిందుల కర్తులు గారు. జ్యూనియరు మొంబరు చనిపోయినవీమ్మల భార్యగూడ పోషణభృతి బడయవచ్చును. వెంకటపతి రాజగారు ప్రవేశపెట్టవలచిన చట్ట మొంతయు నుపయోగకరముగ నుండు ననుటకు సందియము లేదు. వీరి ప్రయత్నములకు, ప్రజలు తగిన ప్రోత్సాహ మొసగుట ధర్మము.

స్థానికాది వార్తలు

(౧)
బట్టలపై సుంకము:—దిగువతి చేయబడు బట్టలు అన్నిటిపైయున్న 100-కి 7½ శాతము సుంకము విధించుటకు ప్రభుత్వవారు, పరిశ్రమవారు ప్రతిబింబింపబడును.
హిందూపూజ ము: సిపాలిటీ:—ఆనంతపురం జిల్లాలో చేసిన హిందూపూజ ఒకమునీపాలిటీగా ఏర్పాటు చేయబడును. వివరములు శ్రీమంతులలోనే పోర్టునెంటు కార్డి, ఆనంతపురం జిల్లా కలెక్టరులకు ప్రయోగింపబడును.
తాడివత్రి మునిసిపాలిటీ:—ఆనంతపురం జిల్లాలో తీరిన తాడివత్రి ఒక మునిసిపాలిటీగా ఏర్పాటు చేయబడును. వివరములు మున్సిపల్ పోర్టునెంటు కార్డి, ఆనంతపురం జిల్లా కలెక్టరులకు ప్రయోగింపబడును.
1920 సం॥పు క్యాలెండరు:—తెలంగాణ ప్రభుత్వము బి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు 1920 సంవత్సరపు క్యాలెండరును ముద్రించిరి. ఇదిభాగుగ ముద్రింపబడి, పండుగలన్నిటిని కలెక్టునున్నది.
జగన్నాథ భక్తజనసభ:—జనవరి 2-6 తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు ఎల్లూరు వీరాసామిస్టేట్ వీధి నెం 4/4 కు గృహమును ఏ. ఎస్. వైద్యనాథ భాగవతగారిచే జనుశతస్వామి చరిత్రము పారికా రూపముగా చెప్పబడును.
చెన్నపు రాంధ్రసభ:—కొత్తూరు పురపంచమున నేడు సాయంత్రము 5-80 గంటలకు శ్రీమంతుల వారిచే సాయంత్రము 5-80 గంటలకు పాడుకా పట్టాభిషేక నాటకమును ప్రదర్శింప బడును. ఈ రెండునాటకములలోన బల్లారి వాస్తవ్యులు టి. రాఘవాచారి, బి. ఏ., బి. ఎల్., గారు వరుసగా నుయోగ దశరథ పాత్రములను ధరింతురు. రేపు ప్రదర్శన పథ్యమున సభవారు గౌ. దివాన్ బహదూర్ పి. త్యాగరాయకెట్టి, బి. ఏ., గారి యాజమాన్యమున రాఘవాచార్యులుగారికి రక్తచికిత్స మువర్తించి బంధ సమేతము నాట్య కళానికారద, విశద మొసంగెదను.

లోకల్ బోర్డులకు గ్రాంటులు:—ఆరోగ్యపరిస్థితులను అభివృద్ధి చేయుటకై లోకల్ బోర్డులకు లక్ష రూపాయలు గ్రాంటు ప్రభుత్వమువారు పంపాడు చేసినారు. అంతే దీనిలకు గృహములకు కట్టించుటకై గుంటూరు జిల్లా బోర్డువారికి 25795 రూపాయలున్ను, కృష్ణాజిల్లా బోర్డువారికి 29,096 రూపాయలున్ను గ్రాంటు పంపాడు చేసినారు.

శ్రీ వడివెంగడ వరప్రసన్న భక్తజనసభ:—వైద్యసారి యాజమాన్యముగల జనవరి 2-6 తేదీ నైపుత వికాదక రాత్రి 9-80 గంటలకు పి. రాజగారి పిల్లగారు ‘సీతాకళ్యాణము’ పారికా కాలక్షేపము చేయుదురు. కనివారం ఉదయం దీనిలకు ఆన్సరానూ చేయబడును.

ఆర్థికసంఘము:—సంస్కరణచట్టము ప్రకారము కేంద్రప్రభుత్వమునకు, రాష్ట్రములకు ఆర్థికవిషయములం దెట్టిసంబంధము ఉండవలయునో నలహా ఇచ్చుటకై యీ కేంద్రప్రభుత్వంలో ఒకసంఘము ఏర్పాటు చేయబడినది. ఆ గ్రామస్వక్ ప్రభువుగారు—అధ్యక్షులు చాన్సన్, రామస్వగారు, కలెక్టరు యంగుగారు.

వ్యాపార, పారిశ్రామిక శాఖ:—ఇండియా టారిఫ్ అక్టు ప్రకారం ప్రభుత్వమువారు జనవరి 1-వ తేదీ నుండి కొన్ని వస్తువులపై సుంకము అధికముగా విధించినారు. వివరములు ప్రత్యేక పత్రికలలో ప్రకటింపబడియున్నవి. మె. ద్యూము సెంటరు 859 డి. ఇండియా ప్రభుత్వపు వ్యాపార పారిశ్రామిక శాఖవారి పత్రమున.

ఆంధ్రపారికా ప్రాజెక్టుపరీక్ష:—ఈసంవత్సరపు పోటీపరీక్ష నూజువీడునందు, నూజువీడు జమీందారుగారి అధ్యక్షతకైంద జరుగును. ఈపరీక్ష జనవరి 6 వ తేదీన జరుగును. విజయనగరం నంగి కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు బ్రహ్మశ్రీ నారాయణదాసుగారిచే రచింపబడిన ‘సామి’ పరిశోధన పారికా రూపముగా చెప్పవలెను.

గోదామల దిగుమతి:—పంజాబునందలి, లాహోరు, ఆహ్మదాబాద్, లూథియానా, ఆంబాల, జీలం, రాబల్ పిండి పట్టణములు కన్న ఇతరపట్టణములనుండి రాబోవు జనవరిమాసమునందు 1500 టన్నుల గోదామల చెన్నరాజధాని వారు దిగుమతి చేయవచ్చును. అవసరపాత్రులు వైకట్ట గారు వర్తకలనుండి దరఖాస్తులు పుచ్చుకొనెదను.

సుగుణవిలాస సభ:—వై సభవారు విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలు కేంద్రభాగమునందు జనవరి 1-వ తేదీ గురువారం సాయంత్రము 5 గంటలకు కన్నవసురు రత్నావళి నాటకమును ప్రదర్శించెదను. జనవరి 2-వ తేదీ ముక్కోటి వికాదక గాన, ప్రదర్శనము రాత్రి 9-80 గంటలకు ప్రారంభమగును. అరవీసునందు ‘గాలన్’ నాటకమున్ను రత్నాంగడ నాటకము టాబ్లో గానున్న ప్రదర్శించెదను.

బల్లారిసరస్ వినిోదినసభ:—ఈసభవారు నేటి సాయంత్రము వర్షములేకుండీ యెవల ఆనంతకృష్ణలీల నాటకమును రేపు సాయంత్రము వర్షముండినను లేకుండినను అజ్ఞాత ఆనంతకృష్ణలీల నాటకమును ప్రదర్శించురు వైకుంఠయోధాదేవ వారు రాత్రి 9½ గంటలకు ప్రస్తావన నాటకమును ఇతర నాటకములలోని కొన్నిరంగములను ఆర్పియిన విధిలో నుండు గోఖేలహానందు ప్రదర్శించురు.

చెన్నపురివిశ్వవిద్యాలయము:—యం. బి. బి. యస్. ఆంధ్ర పరీక్షకును, యల్. యం. యస్. ఆంధ్రకేరీక్షకును ప్రతీక రుదుము యీక్రింది విధముగా నుండవలెనని నెనేటు సభవారు తీర్మానించిరి. రెండుభాగములకు రు 50, మొదటిభాగమునమాత్రము రు 20, రెండవభాగమునకు మాత్రము రు 30, ఈమాత్రము ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించినారు.

పార్కు వేడుకలు:—రేవటిలో పార్కు వేడుకలు ముగియును. రేవటిదినము మధ్యాహ్నము వ్యాధులును, రాత్రిబాణసంచా కాల్పులు జరుగును. నిన్నటిదినమువర్షముచే, అటలు చాలభాగము వదలిపోయెదెను. గౌ. వాఫ్ గారు, పందెములలో గెలిచినవారికి బహుమతులనిచ్చిరి. రాత్రి గౌ. కాగడాల యూరేగింపు జరుగలేదు.

మన్త్రిమునవతి

డిసెంబరు, 29-వ తేదీ

అమృతసరములో సమావేశ మగును

హాజీర్ ముఖ్యమంత్రి మహాత్మాగాంధీగారి

అధ్యక్షతకొరవ్యాస సంగ్రహము

అరేబియన్ సముద్రమున ప్రపంచమునంతట మూడు నావికా బలములు జరిగినవి. సుధి కమలానుకు ప్రపంచ పుష్పియ్యల ప్రయత్నములు, సాంఘిక, సేవకాది క్లిష్టములను ప్రాబల్యమును, సర్వజే సమ్యేకాని సర్వజన ప్రయత్నములను, ఇంక గొప్ప విషయములు జరిగినవి. కాని వానిని గూర్చి యిప్పుడు చర్చించు నున్నాము. మనకు, మనదేశమునకు సర్వహిత సంబంధముల విషయములను గూర్చి మాత్రమే నేడు ఇటు దెలుప దలచుకొంటిని భిలాభాతు సమస్య మునల్పాను లం దని మిగుల ఆంగ్లేయ పరమమును. కాని దానిని గూర్చి నా చింతనాంతరము వివరముగ చెలివెదకు. ప్రభువు మాన ధిస్తీ, పంజాబు ప్రదేశములలో జరిగిన ఘాతుక కార్యముల గూర్చి వివరించెదను. మార్చి 20 తేదీని ధిస్తీగరమున ఘాతము జరిగినది. ఆకాదు రై లవేమనవద్ద నున్న సామలను మూసేవేయవలసిన దని అచ్చటి దురాశయములను ప్రోత్సహించు చేయుటకు కొందరు బయలుదేరి. రైల్వే అధికారులు వీరిలో ఇద్దరు, ముగ్గురు పట్టుకొని, బామినై విడిచిపెట్టిరి తరువాత నాడు ప్రేమనలోనికి బోయిరి. కాని నై నిత్యము వారిని వీధిలోనికి గొట్టివేసిరి. పోలీసువారు, నై నిత్యము 80 మంది యుండిరి. వాంటరు కమిటీకిని సాక్ష్యము నిచ్చిన కారమాట ప్రకారము ప్రజలు 800 మంది యుండిరి. వీరేతుల యందు చిన్న కర్రలును రాళ్లును నుండెనని చెప్పుచున్నారు. పోలీసువారు, నై నిత్యము నిరాయుధులగు 800 మంది గుంపును వెళ్లించెదరు గావించుట నులభము. కాని, వారల్లు సూక్ష్మచూర్ముల నవలంబింపక, తుపాకులను త్రేల్చిరి. ఈ విధముగ చేయక పోయినచో నిరింతకంటెను అపాయము వచ్చెడిదని అధికారులు వివరితవాదముల గావించు చున్నారు. తరువాత జరిగిన విషయములను బట్టి ప్రజలను తొలగించుటకు అయ్యుధులైన మనవరము లేదని స్పష్టపడెను. ఏప్రిల్ 14 తేదీని ఎల్లర్న మెమోరియల్ పార్కులో కొందరు సి. ఐ. డి. యువోగులతో ప్రజలు తిరు లాడిరియు. ఒక ఇనస్పెక్టరుకు దెబ్బలు తగిలిన విషయము తెలుపబడినది. కాని వారిని తరువాత అయ్యధికారుల మనవరము లేకపోయెను. అలాటి సాయంకాలము కొందరు పిల్లలు ఎల్లర్నకు దీపములను కగులగొట్టిరి. కాని అయ్యధికారుల ముప్పును కూడ అవగతముగ తోచలేదు. మార్చి 20 తేదీ తరువాత ధిస్తీలో 22 సంవత్సరముల వయసుగల మొదట కాన్స్టేబులు బలిపారము వద్ద పోలీసు కాన్స్టేబులును ప్రజలను తుపాకులను ప్రయోగించుట నునదని యుత్తర వాంకేశు. ధిస్తీలో నున్న డిప్యూటీ కమిషనరు అవగతములో నున్న 14 గురు పెద్దవయస్కులను స్పృహను కాన్స్టేబులుగా నేర్పరిచి, వారికి గౌరవభంగకరముగ తిరిగి వాడెదలన నర్తించెను. అవినయము తప్పిస్తే సంత మొందకపోయినచో చాల దిక్కులు తటస్థించి యుండెడిది.

ఇక, మృత్యు భేదములగు పంజాబు విషయముల నించుక వివరించెదను. ఇచ్చట జరిగిన ఆకార్యములను బట్టి సురాజ్యమునకు కళంకము కలుగుచున్నది. ఇట్టి కష్టముల ననుభవించిన, పంజాబుదేశ మిత్రసరమున కార్యమున నీ ముగియుటకు సమావేశపరచు తెంతయు ప్రశంసార్జము. ఇంక మూలమున నైక కానన కార్య మెంత బలవత్తము నున్నను సర్వమును అంత మొందింపబడని లేకుండగలదు. లాహోరు, అమృతసర, కమలానులో జరిగినవిషయములకు ప్రభుత్వమువారే బాధ్యులు. ప్రజల ప్రాతిపదికలను సరకుగానక వారు తొలుతు కాననమును నిర్మించిరి. కాననభా లోని భారతీయసభ్యు లెల్లరును దానినెదిరించిరి. కాని ప్రతిష్ఠై ప్రాకులాదును ప్రభుత్వ మునా రామాటల నాల కింపరి. కాని యీకాననము వారిత్రుత్వకే భంగకరముగ సరిగమించెను. పంజాబు ప్రభుత్వము వారి లోపములకు నేరయే లేదు. ఆరాష్ట్రపు లెట్టి నెంటు గవర్నరు ఆరాష్ట్రీయ కాననభాలో నున్నాననుచు, తొలుతు లిల్లనకు ప్రతిపాలు రగులారు తీవ్రముగ దండింపబడుదు రని తెలిపియుండిరి. వ్యాధిసమృద్ధ ప్రభుత్వపరిధి చెప్పిన అట్టివాక్యము లెంత

వరకు సందర్భములలో నే నూహించబడుచున్నాను. ఏల యన, పంజాబులో తొలుతుకానన ప్రతిపాదనాభావము కాననమృత్యుకానన జరిగినది. ఈ రాష్ట్రాధిపతి వాక్యముల బట్టి ప్రభుత్వమువారు చేసిన కాననముల నామోదించినవారు నేరము లనుసర్థము నుసించుచున్నది. హిందూ శత్రుత్వక కాననములను నేర్పరములను క్షింపవచ్చును. ఇట్టి ప్రకా ప్రాతిపదికల మితరరాష్ట్రములలోను జరిగినది. కాని ఆరాష్ట్రాధిపతు లిట్టివాక్యములను బయకలేక. ప్రజలను తుపాకులను ప్రయోగించి, వారిని చంపువరము వారికి గప్పట్టలేదు. నైక కానన ప్రకటనాకార్యము వారికి నుసించలేక. విచిత్రములగు కలనకాన ప్రయోగభావముల మూలముననే సర్వపాలు, కిది యిగార్లు ఏప్రిల్ 8, 5 తేదీలయందు పట్టుకొనబడిరి. 10 తేదీని వారు ద్విపాంతరమున కంటబడిరి. అందరిపలికెడు మాటలు ప్రారంభ మాయెను. అందు మూలమున నెట్టి అల్లరులను జరుగలేదని జర్మను గారు తెలిపి యుండిరి. ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగా బోవుచున్న వారు ఎట్టి అల్లరులు నేరయే విరోధియు భవనముల ప్రక్కనుండి బోవుచుండుటచే, వారి కట్టిదుగుద్దెకా తేల్లు తోయచున్నది. తమ వాయువులను విడుదలచేయవలసిన దని డిప్యూటీ కమిషనరు నడుగుటకు వారు పోవుచుండిరి. వారి వద్ద లాటిలు లేకపోవుటచే వారు కాంతముగ పనిచేయునట్లేం చుచున్నారని లేటవడగలరు. కాని వారిపై తుపాకులను ప్రేల్పుటలను ననేక విషయములను తటస్థించినవి. రైల్వేప్రేమన వద్ద వల్లము జరిగినది. విరోధియులను కొందరు పోలీసులు గోల్పోయిరి. మరల డిప్యూటీ కమిషనరుగారు తుపాకులను ప్రేల్చించిరి. 10 తేదీ మొదలు 12-వ తేదీవరకు లంతయు కాంతముగ నున్నది. మరునాడు నై కాభివందగు. అదినమున నేరము జరిగినవారల వారు సమావేశమై ఇచ్చటకు వచ్చి చూడక ప్రార్థమే జనరింపడయగుగా ప్రజలను తుపాకులను ప్రేల్పుటకుకృత సిక్కియడాయెను. తాను బాగుగ కల్పించితినియు, గాయములు తగిలినవారికి వైద్యసౌకర్యమును చేయవలెదనియు ఏమి మాంటరు కమిటీయెను తెలిపి యుండిరి. చిల్లర అల్లరులకును, తిరుగుబాటునకును భేదము లేదని ఏమి చెప్పిరి. వీరికి గల విభేదమును తెలుపుటకు నైకాధిపతి ఒక వారకాల నేర్పరించిన బాగుండును. ప్రజాస్వామ్యము గల జాతికి జెందిన వీరిల్లు మానప్రకాశముల విషయ తెలియక వర్తించుట కోచనీయును. జలియన్ వాలాబాగులో 500 మంది భారతీయులు మరణించిన తెలిసికొనుటకు గుండెలు బద్దలగుచున్నది. తుపాకుల సమాచారములేయే యీ ప్రజలను చెదరగొట్ట వచ్చునని దెలుసుగాను అంగీకరించుటలను ఈ ఆకార్యము యొక్క తీవ్రత రెండింతలగుచున్నది. పొట్టలపై ప్రాకటలేనది డిడెయిగుగా ఈ ప్రభువుల మేము మరపుజొందజాలము. ఏప్రిల్ 16 తేదీ జరిగిన వార్తలు లాహోరులో కూడ కాంతముగ జరిగినది. కాని గాంధీమహాత్ముడు పట్టువడెను వార ప్రజల నక్షేక పూరితుల చేసెను. వారెల్లరు నొక్క మారుగ ప్రభుత్వ భవనమునకు బోయి అయ్యుత్తరపును రద్దపరచెనని ప్రార్థించుకొనియిరి. మూలవద్ద నిగుంపు అపివేయబడి, తిరిగినది. తిరిగి వచ్చునక్కడు లాహోరు గేలువద్ద వీరిపై తుపాకులు కాల్చ బడెనని తెలియుచున్నది. 11 తేదీని యరణించినవారి అపరకర్యలతో సహాయుని. 12 తేదీని తమ విచారము తెలుపుటకు బాధాపీడనములో వీరి గౌరవభ జరిపిరి. కొందరు గో సి. ఐ. డి. అఫీసురు దుస్తులను తగులబెట్టుట విచారజనకము. సభచాలించి యీ సలకువచ్చినచో నే నైకమువారిపై తుపాకులను ప్రేల్చిరి. పిమ్మట ప్రజావాసుకులను హరికంకలాలు, రాంభుజదత్తు, దునీందను మున్నగువారు ఆరెస్తుచేయబడిరి. వీరి నెవరును అల్లరిచేయనట్లు తలంపరు. వారుకాంతి సౌభనము నకు గూడ తొడ్పడి యుండిరి. ఓద్యముగా రింతటితో తనివి జెందక "ఇండి పెండెంటు" పత్రికను గూడ తుదనుట్టింపజూచిరి. కాని సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు రండుల కంగీకరింప లేదు. ఓద్యముగా గూర్చి అధికారులను గూడ నైక కానన ప్రయోగము గావించ ప్రేమించురని తెలియుచున్నది. ఇతర రాష్ట్రములను తనవలెనే వర్తించవలెనని వీరియభిప్రాయము. గోవర్ధనదాసుగారు పంజాబు విషయముల సర్వమును ప్రకటించిండుటకు మదరాసు రాజధానియందు ఆరెస్తుచేయించిరి. పంజాబులో జరిగిన కార్యముల కన్నీటికి వీరి ప్రతిఘటన విధానమే కారణము. కర్మబుద్ధ ప్రాంతవాసులు గారి సర్వలలి విచిత్రములు. 1111 మంది విద్యార్థులను క్షింపబడుట వీరికాగ

జాభూతులు. వీరి ఆహారమును సుగుంపు లంపుర్ భావలను మూసి వేయించిరి. కమలానులో కూడ నెట్టి ఆకార్యములే జరిగినవి. నైక కానన ప్రకటనమునకు యందును, తరువాతను జరిగినవిషయములను కొన్నిటి నివరించుచున్నాను.

- (1) జమీందారులకు కొరదాలతో కొట్టించుట.
- (2) బామినై జనలను వదిలిపెట్టుట కంగీకరింపక పోవుట.
- (3) పోలీసువారి సమాచారమునే నమ్మి, విచారణలేక యే పోలీసులను ఆరెస్తుచేయుట.
- (4) ఆరెస్తు కాబడినవారిలో నెక మీ దునకును, ఒక మహాత్మునియనుటకు సంకెపు చేసి బాధలలో నడిపించుట.
- (5) పశువులబండ్లలో ఆరెస్తు కాబడినవారిని లాహోరు బాధలలో తిప్పట.
- (6) ఉత్తరప్రదేశ్ కారము సాక్ష్య మియనందున పోలీసు సార్థులను క్షింపట.

సంస్కరణములు.

ప్రస్తుత రాష్ట్రాంగ ర్యాజ్యమును మూర్త్యునట్టి సంస్కరణములు మనకు లభించినవి. కాని కేంద్ర ప్రభుత్వమున భారతీయులు పాల్గొన నంతకాలమును జలియన్ వాలాబాగులో జరిగిన ఘోరకృత్యము లంతయునొందునకుటకు వీలులేదు. మాంటూగు గారు సద్భావముతో వర్తించినట్లును నందియము లేదు. కాని వారి సంస్కరణములు భారతీయుల కోర్కెల కనుగుణముగ లేవని చెప్పక తప్పదు. ఆగస్టు ప్రకటనములోని వాగ్దానముల నీ సంస్కరణములు చెల్లించుటలేదు. బామింటు కమిటీవారి సూచనలకూడ అంత ఉదారవంతియుగ లేవు. మనకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము లేకవచ్చును, మన పరిశ్రమలను వృద్ధిచేసికొనుట దుర్లభము. నియోజకవర్గనిర్ణయము బాగుగ నున్నది. మనకు రాజకీయ సాతములను పదివత్సరముల వరకును నేర్పుకొనవలెనని విధించుట వ్యాధులుకాదు. అప్పుడేర్పరుపబడబోవు వార్ల మెంటరీ సంఘమువారు పది వత్సరములైన పిమ్మట మనకు మంచి సంస్కరణములను మూచింపక పోయినచో ఈ వద్దతి ప్రకారము మనము సంపూర్ణస్వపరిపాలనము నందుట కెంతకాలము పట్టునో యూహించబడుచున్నాము. మనకు 15, 20 వత్సరములలో స్వపరిపాలనము ఈ యెబడు నని వాగ్దానము చేయబడెయెదల ఈ సంస్కరణ విధానములను లాభము కలుగదు. భారతేశ్వర ప్రాచీనభూము ను గ్రహించుకాలము వచ్చిన దని మాత్రమే యిందుమూలమున తెలుపుచున్నది.

సంస్కరణ విజయమునకును, భారతీయ విజయమునకును హిందూ మహాత్ముని సమ్యేకసమి మూలసూత్రము ఈరెండు సంఘములను రాను రాను వికలుకము గాఢతమ మగుచున్నది. తేకాభ్యుదయమే మన మహాదర్శము. అట్టితర భేదభావముల నశించుట నిశ్చయము. ప్రభుత్వోన్యోగములను గూర్చి మనము యోచింప వలసరము లేదు. (సత్యము)

ఇప్పుడే ఫౌంటెన్ వేనాలు విచ్చినవి.			
బ్లాక్ బస్సులు.	8-4-0	వెల్వెట్ కార్లు.	210
సాక్స్.	6-4-0	డిటో.	205
వాటర్ మెక్.	6-8-0	డిటో.	200

గిరి బుదర్లు, వైమనర్లు, ట్రిప్లికే, ముదాను.

చరకసంహితా, సూత్రస్థానము

ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యాఖ్యానములతో రాయల్ రి ఫుటల ప్రెజున రి సానుల గ్లెజు కాగితములలో మూసందికలుగా ముద్రింపబడినది. 23 సంచికలు నిర్ణయించి, డిసెంబరు నెల ఆఖరున సంపూర్ణమగును. నిజప్రతులు చాలా కొద్దిగ నున్నవి. త్వరలో దరఖాస్తుచేసినవారికి గ్రంథము లభించును. చరక మంతయు పూర్తియైన పిదపనే 2-వ వర్షాయము ముద్రింపబడును. సంచికలుగా కొనువారి కి గ్రంథము పూర్తియై గుర్తు 12-8-0. బైండుప్రతియె రూ. 14-0-0; పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. రాజవైద్య కే. యస్. శాస్త్రిగారు, (1928) కార్యదినకరము.

లేనియెడల ఆశాభంగ:-

దేశీయమహాజనసభ.

చెన్నపురి సభ్యులు.

విషయనిర్ధారకసభలో నన్ను చెన్నరాష్ట్ర ప్రతినిధుల పేరులు ప్రకటించబడినది.

ఆంధ్రసభ్యులు.

మా॥ బయ్యారాజుగారు, పేరి నారాయణమూర్తిగారు పి. చంద్రయ్యగారు, సుబ్బరావుగారు, ఎన్. నాగయ్యగారు, డి. బి. భీమరావుగారు, గడ్డే రంగయ్యగారుగారు, పి. ఎస్. రామమూర్తిగారు,

ఇతరులు

డివాన్ పి. పి. మాధవరావుగారు, డి. పి. గోపాల స్వామి మొదలగునూరు, సత్యమూర్తిగారు, చిదంబరంపల్లి గారు, చక్రవర్త్యుగారు, పాధుగణపతిగారు, బార్బిజోసేపు గారు, నేలమరాజగోపాలాచారిగారు, ఎన్. ఎస్. రామస్వామియ్యంగారు, సి. వెంకటరంగంనాయుడుగారు, ఇ. పి. రామస్వామియ్యంగారు, సి. కృష్ణస్వామిశర్మగారు, అనంతరామయ్యగారు, రామయ్యంగారు, పి. రంగనాథమొదలగునూరు, సి. రాజగోపాలాచారిగారు (ఈ విషయము న్యాయాధియోగ ప్రతికూల ప్రకటించబడినది. ఈజిప్ట్ ఆసక్తిగా కనబడుచున్నది.)

ఫిజీపులలోని కూలీలు.

దీనిని గూర్చిన తీర్మానములు మానసియలగు మాలవ్యా గారుపాదించిరి. 1919వ సంవత్సరాంతమున ఫిజీ నిర్బంధము తొలగించబడునని రాజప్రతినిధిగారు చేసిన ప్రకటనమునకు కాంగ్రెసుసభవారు సంకల్పపూర్వక కృతజ్ఞతను తెలుపుచు దానిని గూర్చిన కరిష్టరచనను యీ నెలఖిల్లోపున ప్రకటించుటయందు మరీ ఏ చేయవలసిన గూడ నిర్బంధమున కూలీలను వలసదేశములకు పంపునట్లు ఆమెను నింక బడదని యీ నుగూడ సీసభవారినించుచున్నార. వంజాబుప్రజల విషయమునను ఫిజీకూలీలవిషయమునను తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయుల విషయమునను ఆంధ్రమానుగారినించిన సేవ కీంధ వారి చాల కృతజ్ఞులుగా నున్నారు. అను నీతీర్మానమున మా॥ బయ్యారాజుగారు, పేరి నారాయణమూర్తిగారు నడిచిరి నానాదేశ సంఘమున దీవిషయమును గూర్చి పట్టుదలతో కనిపేయుటకు మనము మన ప్రతినిధులను కోరలేము. మహాత్మా గంధీ ఆంధ్రమానుగారి దీవిషయమున చాల కనిపేసిరి. పెయ్యుఫర్డు ప్రభువుగారికిని మనకును చాలవిషయములందువివాదముకలదు. చాల విషయములను గూర్చి ఆయన మనకు సరియగు సమాధానమును తెలుపవలసియున్నది గాని ఈ వలసకూలీల విషయమున ఆయనచేసిన సదుపాయమునకు మన మామునకు దనములను తెలుపవలసి యున్నది. మనదేశమందలి సేవ పాప్రూబ్లెంట్యొక్కమున కేర్పరుపబడిన; గాని మన యొక యోగమునకు కానేరదుగాన వలస దేశములలో మనయిట్లుండులను తొలగించునో ఆసేవల కోరకొక వైసవైన మన మియ్యది మనయొక ఒక్కనైపునైన పంపుట కనుమతింప మనయొక మనము బ్రిటిషు పార్లమెంటువారికిని బ్రిటిషు దేశము వారికిని నానాదేశ సంఘము వారికిని స్పష్టముగా తెలుప బడెనని కేర్పరగు నుడిచిరి. డాక్టరు వనాని దయాలుగారు గూడ దీనిననుకరించి ఈతీర్మానము 29-వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8-30 గంటల కాలాదింప బడినది. పిమ్మట మహాసభ నాటికి విరమింపబడినది. విషయనిర్ధారకసభ 4 గంటలకు సమావేశమైనది.

ఆఫ్రికావిషయము.

తూర్పు దక్షిణాఫ్రికాల భారతీయులను గూర్చిన తీర్మానమును మహాత్మాగంధీగారు పాదించిరి. దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులనుబంధించిన దురవస్థలను వివరించిరి. ఇండియా దేశమున చెరసాలయందుంచబడిన భారతీయులను అవస్థకంటెను గూడ ఆ దేశములందు నివసించు భారతీయుల అవస్థ చాల కోవనియున్నది. వారి జీవితమే నిత్య కారాగృహ నివాస మయ్యున్నట్లు ప్రాస్తువాలును నివాసయోగ్యముగ నెవరిని పంపలేనని పాప్రూబ్లెంట్ కోరినపుడు భూములలో వ్యవసాయము చేయుటకు భారతీయులను రావించిరి. భారతీయులచేత కేరీ వందలకొలది ఏండ్లనుండి నివాసము లేర్పరచు కొని ధనవంతులై సౌరసత్వముల ననుభవించుటగా పాప్రూబ్లెంట్ ను నిరాశపరచుకొని యార్వే చే మాహాపమిచే ఆస్థాయమును కోరిరి. చివర కిట్టి చట్టముగ పరిణమించినది. మా॥ వ్యాపారము చేయుటకును భార

తీయులకు పాప్రూబ్లెంట్ ముంద గూడదని వారు స్పష్టముగా తెలుపబడినది. అందువలన మాదోపల పుచ్చేయవారంబిరి. విభూతములను కల్పించునారి. భారతీయులను మిరవ్యమునకు. (పార్లమెంట్ నాగరకత కలవడిన వారు గాన నది పాప్రూబ్లెంట్ దుస్సహముగా నున్నది. తూర్పు ఆఫ్రికాలోని భారతీయుల స్థితి మరింత దుస్సహముగా నున్నది. మొట్ట మొదట నచటి కేరీ నివాసముల నేర్పరచుకొనిన వారు భారతీయులు వారచట పెట్టె వత్సరములు నివసించి నైకోబీ నివాసయోగ్యముగకొనరించిరి. పిమ్మట పాప్రూబ్లెంట్ కేరీ భారతీయులచాట్లల పన్నిటి నాక్రమించుకొని యిపుడు భారతీయు లాజ్ఞాపననే యుండ గూడదనుచున్నారు. పారుగూరినుండి యొకడొక యింటికివచ్చి కాలాని యింటిజాబుమాను లేచి పొమ్మనుచుండ మున్నది. కాన సీ విషయమున కాంగ్రెసువారును దొరతనమువారును చాలపట్టుదలతో పుచ్చేయలేనని మహాత్మాగంధీగారు నడిచిరి. దక్షిణాఫ్రికానుండి వచ్చిన మిడ్వానాజరుమ కనియాగారు భారతీయులదురవస్థకు బాగుగా వివరించిరి. భారతీయుల నాగరకత బహుప్రాచీనము వారు ప్రకటించుట. వారికి వేదదాంబరమే లేదుగాన వారు సహవాసయోగ్యులు గారని పాప్రూబ్లెంట్ చట్టమును చేసిరి. భారతీయుల దురవస్థయను కంగీకరింపకు వారనవసర విసేదముల నిరసింతురు గానివారి నాగరకత పాప్రూబ్లెంట్ నాగరకత కంటె చాల క్రేష్టమైనది. ఇండియా దేశమునకు వ్యవసాయముల బంధించిన, ఈ బాధలన్నియును తీరగలవని కనియాగారు నడిచిరి.

ఆంధ్రమానుగారి కంటివార్త

దక్షిణ తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులను అచటిపాప్రూబ్లెంట్ ధిక్కరించుచున్న చందము నా కధికమగు సంతాపమును కలిగించినది. భారతీయుల సీవ ర్తనమునుగూర్చిన ఆజ్ఞాపన కేవలము అస్థాయముగనుటే నాసంతాపము మరింతగాధమైనది. సేవ స్వయముగా చూచియున్న నాకాగ్రహ మతి కయించి నది. అర్థికాది కారణముల మీద పాప్రూబ్లెంట్ ధిక్కరించుచుండిన నాకింత యాగ్రహము కలిగి యుండదు. భారతీయుల జీవితముకంటె హెచ్చుగా వుండును. వారికి వ్యయము చాలతక్కువఅని యితరులనుచో నగారవమేమియునులేదు. కాని యీ ఆజ్ఞాపనము క్రొత్తది. ఈదేశమునందలి పాప్రూబ్లెంట్ భారతీయుల సీవ ర్తనమునే కంకింప వారంబింతి, భారతీయులలో దుష్ప్రీతి చాల ప్రబలముగ నున్నది. వారి దేశమునందున్న దేశమున కంతటికిని దుష్ప్రీతివ్యాపించును గాన వారి సీవ ర్తనమునందుండి నురాదని వారు పూర్వముగ నడిచిరి. నిజముగ భారతీయులందరి దుష్ప్రీతికొంచెయిన నుండినో నే నావిషయమును వెల్లడించుట కేమియును సంశయించువాడను. వెనుక ఫిజీ దేశపులలోని భారతీయుల (కూలివారింద్ర) నైతికస్థితి గూర్చి సేవ వివరింప కలసి వచ్చినది. అపుడు కల తెరంగును విస్తృతముగ వివరించుటకు నే నించుకంతయు సంశయంలేదని మీరంద రెరుగుదు. కాని తూర్పు ఆఫ్రికాలో మాత్రము నైతికభంగ మేమియును లేదని సేవ బాగుగా పరిశీలింపి గ్రహించ గలిగితిని. ఈదేశమున నున్న వారిలో హెచ్చుమంది గుజరాతీయులవలెను. వారందుకు ఆజిద్దలతో నివసించుచు చాలసీతవంతులై మాతృదేశమునకు కీర్తికరముగ మెలగుచున్నారు. ఇదియభార్యమని సేవ నిష్కర్షగ నుడువగలను. పీల్లెన సేవ స్యయముగ కాంగ్రెసుసభకు వచ్చి సర్వమును విస్తరించెదను గాని సేవపుడు దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్ల కలసి యున్నది. కాన మీరు ఈ ధిక్కరణమును గ్రహించి భారతీయుల సీవ ర్తనమును ప్రతిష్ఠిత గడంగవలెను. నైతికదౌర్బల్యవ్యాజ్యమున భారతీయులను ఆఫ్రికా ఖండమునుండియే వివాదగూరింపవలెనను పన్నాగమును కాంగ్రెసు మహామ్యదీయ మహాసభలందును దేశములందంతటను గూడ ఖండించుచు తీర్మానములను చేయవలెనని ఆంధ్రమానుగారు వ్రాసిన లేఖను మహాత్మాగంధీగారు చదివిరి.

తీర్మానములు.

29 వ తేదీని చర్చింపబడ వలసిన నిలచిపోయిన తీర్మానములు గాక మరీకొన్ని తీర్మానములు గూడ సేవ (30 వ తేదీ) ఉపపాదించబడును. ప్రజల కాకస్మికముగ సర్వధికమగు నాగ్రహము కలుగుటకు వలయు కారణము లేర్పడెనని యీ సభవారు గుర్తించియున్నారు. అందువలననే అల్లరిముఠల ఆవేశము కలిగినది గాని అందువలన పంజాబు గుజరాతు మండలములందు కొన్ని భాగములలో అల్లరి మూక గావించి

న దారుణకృత్యములను హత్యలను ఈసభవారు సంపూర్ణముగా నిరసింపుచున్నారు. మాంటు కాంగ్రెసుసంఘముల విచారణ యొక్కను పూర్తి గాలేకు. నివేదికములు ప్రకటించబడలేదుగాన సీసభవారి పురు అవరాధులను క్షమించుటను గూర్చి ఏమియును నిర్ధారణ గా నూచింపదలచుకొనలేను. కాని ప్రకటించబడినంతవరకు మాంటు సంఘమువారి సాత్వ్యమునుబట్టి వెల్లడియైన విషయములు చాల ఘోరముగను దారుణముగను తోచుచున్నవి. అందుల కీ సభవారు ఆగ్రహ సంతాప నిరసనములను వెల్లడించుచున్నాడు. నిరపరాధులగు పురుషులను పిల్లలను అక్కజీక మావంత్యును లేకుండ వధించుట ఆక్రమకము సపూర్వము నగుటచే జవరణదయరునైన యందుచర్య జరుపుటకుగా నిపుడతనిని వెంటనే యువ్యోగమునుండి తొలగింపవలెనని ఈసభవారు ఇండియామంత్రికిని యిండియా దొరతనమునకును నూచించుచున్నారు. జలవ్యాధిబాగు హత్యలను గూర్చి వెంటనే బ్రిటను దొరతనమువారికిని యిండియా ప్రజలకును తెలుపక కనిపెట్టుటకు ఇండియా పంజాబు దొరతనములవారు బాధ్యులని సభవారు రభిప్రాయముచున్నారు. ఓడ్యాకగారి కరిపాలనము ప్రభాపీదాకరముగ నుండెను. జలవ్యాధిబాగులో జవరణ దయరు సలిపిన మహామరణము వరదామోదించెనని రుజువైనది గాన సకని సీవ ర్తనమునైన సంగు సభ్యత్వమునుండి మొదట తొలగించి పిమ్మట అతనినైన గూడ చర్యజరపవలెనని యీసభవారు బ్రిటను దొరతనమువారిని కోరుచున్నారు. పెయ్యుఫర్డు ప్రభువు ప్రజల విశ్వాసమును పూర్తిగా కోలుపోయెనుగాన సకనిని వెంటనే ఆంగ్లేషమునకు పంపి చేయవలెనని యీసభవారు శ్రీపార్వ భౌమిని సదనముగ (పార్లమెంటు) చూచుచున్నారు. రౌలు చట్టము రద్దుగు సంతకరమును యీదేశమున వెచ్చుది కలుగదు. ఆచట్టము ప్రబలమగు నాగ్రహమును కలిగించినదిగాన దానిని నిరసింపి రద్దుకరముటకు పార్లమెంటుకి గల అధికారమును శ్రీవా రుపయోగించుటకు విస్తరింపవలెనని యీసభవారు యిండియామంత్రిగారిని మాఖ్యముగా కోరుచున్నారను సీతీర్మానము 30-వ తేదీ ఉపపాదించబడును.

30-వ తేదీ సమావేశము

సేటియందము 11-30 కు కాంగ్రెసుసభ మరల సమావేశమైనది. సభాకాల పూర్తిగా నిండిపోయినది. సభాకార్యములను ప్రారంభించుటకు ముందు శ్రవణాగారు కొంత ముచ్చటించిరి.

విషయ నిర్ధారక సభ

విషయ నిర్ధారకసభలో జరిగి విషయములు కొన్ని ప్రతికలలో ప్రకటించబడిన ఇది కేవలము విశ్వాసభంగము. విషయనిర్ధారక సభలో సభ్యులుగాని ప్రతికాప్రతినిధులు కలుపురలోకల సీ ఆసభకు వచ్చి ఆచర్యక ప్రకటించికో లేక విషయనిర్ధారక సభలో సభ్యులగు ప్రతికా ప్రతినిధులు తమ యందుంచబడిన విశ్వాసమును తిమ్మచేసి అట్లు ప్రకటించికో లేయిరు. ఏదీ ఎట్లు జరిగినను యీముందు మరల సటిప్రకటనములు ప్రతికలలో కనబడిన ప్రతికా ప్రతినిధుల కందరినిగూడ కాంగ్రెసుసభకుండి అహిష్కరింపవలసి వచ్చునని సేవ హెచ్చరించుచున్నానని శ్రవణాగారు నడిచిరి.

అపుడు ప్రతికాప్రతినిధులలో మొదట లేచి మాటలాడగోరి గాని, అభ్యక్తు దనుచులింకలేదు.

మాంటుసంఘము.

మాంటుసంఘమువారి ఎదుట జరిగిన విచారణలో ఆజ్ఞాపన (వనర్తకులగు నువ్యోగముల బాహుముగ తమ న్యాయవాదులకు న్యాయస్థానమును తెలుపుటకు నమ్మించి కారాగృహబద్ధులగు భారతీయ నాయకులను గడిలోనికైన రావీయకుండుట కేవలము ఆక్రమముగాన కాంగ్రెసుసంఘము వారికి తమ సాత్వ్యమును విరమించుటయే గత్యంతరమైనదని తెల్పి వెంటు గవర్నరు, మాలవ్యా గంధీ, మాంటు ప్రభువు మాలవ్యా గార్లకు జరిగిన యుత్తర ప్రత్యుత్తరములవలన స్పష్టమైనవి గాన ఉపసంఘమువారు రట్లు విరమించి ప్రత్యేకముగ సాత్వ్యమును పుచ్చుకొని నివేదికమును ప్రకటించుటకు విచారణకర్తలను నియమించుట చాలసమంజసము. మొదటినుండి యీ కాంగ్రెసు సంఘము వారు నిర్దోషములతోడనే పుచ్చేయవలసి వచ్చెను. అని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారను తీర్మానమును చక్రవర్తిగారు పాదించిరి. ప్రాసెనరు రుచిరాం (పంజాబు) గారు నడువించిరి. కాంగ్రెసు సంఘమువారు 17 గంటలు ఆలోచించి చివర కట్లు నిర్ధారణ

జేసినది హిందీభాషలో నుడివిరి. పిమ్మట మాలానాథులకు రహతులు గాదు పునరుద్ధానంలో నుపస్థానించిరి. తీర్మాన ము మోడింప బడెను.

ప్రజల దౌర్జన్యము.

ప్రజలు పంజాబు గుజరాతు మండలములందు సలిపిన దౌర్జన్యములను నిరసించు తీర్మానమును మహాత్మా గాంధీ గారు రుపపాదించిరి. దీనిని గూర్చి గంధీగారు మొదట హిందీలోను పిమ్మట యింగ్లీషులోను మాట్లాడిరి. ప్రజలు ఆహుతులైనారు, పీఠ గారి, బొంబాయి మున్నగు పట్టణాల ప్రజలును చేసి రనుటలో నెట్టి సంకేతమును లేకునని దొరతనమువారి చర్యలవలన ప్రజలకు విపరీత మగు నష్టము కలిగినదనుట సత్యము. దొరతన మువారు న్యాయతైరి. వారితోపాటు ప్రజలగుడ నున్నాడు తైరి. పిచ్చివానిని చక్కటరుచుటకు మనముగూడ పిచ్చిచేష్టలను జేయదునా? కాన మీ రీతిర్మానమును ముఖ్యముగా సంగీకరింపవలెనని మహాత్మా గంధీగారు నడిపిరి. స్వామి శ్రద్ధానంద గారు రాతీర్మానము ననుసరించుచు హిందీభాషయందు మాటలాడిరి. మనలోపములను మనము ఒప్పుకొనుట నూతనకర్మమునకు కంఠస్థాపన మగుచున్నది. ఇంకరకరమను మనమిట్లు మనలోపము నొప్పుకొనట కలవాలుకడ ముందరేదని స్వామి నుడివెను. ఆసమయమున దొరసాలకుండి విడుదలవడిన దివాను మంగళ సేనుగారు సభకువచ్చిరి. చక్రవర్తిగారు మాట్లాడుచుండ గాడునిచుండుగాను వచ్చిరి. వారిద్దరికిని సభ్యులు ఘనమగు స్వాగతమునగిరి. పిమ్మట మాలా నాయుపాధ్యక్ష భక్తరాంగారు (పంజాబు) తీర్మానమును సమర్థించిరి. వివేచనాద్ర పాలు గారుగూడ దానిని సమర్థించుచు మాట్లాడుటించిరి. మనలోపముల నొప్పుకొని మిచ్చుటకుటమైన సేతుదీనిని సమర్థించు వాడను. ఇది అట్టిదిగాదు. ఇది విజయము. మన పక్షమునకు బలము కలిగినది కాన మనలోపములను మన మొప్పుకొనవచ్చునని పాలు గారు నడిపిరి. తీర్మానము పాచ్చు ముదిటి నామోడింప బడెను.

పుర్యోగుల నిరసనము.

జనరలు డయరును పనినుండి తొలగింపవలెను. జలను వాలాబాగు మారణనాథులను కప్పిపుచ్చుటకు యిండియా, పంజాబు ప్రభుత్వములవారు బాధ్యులను తీర్మానమును ఆసలి సెంటు గారు రుపపాదించిరి. ఈమారణము జరిగినపుడు మేము కొంతమంది అంగ్ల శక్తమునందుంటిమి. కాన మాకు సరిగా తెలియలేదు. అలహాబాదు సేనాసమితివారి ప్రకటనము కలనను పండిత మాలవ్యాగారి క్రక్షల కలనను మాకు తెలియకచ్చెను. దొరతనమువారి రాజ్యములను ప్రకటించుటకు బాధ్యులు. పోదర ప్రతినిధులు సంకేత మనకుగూడగాక బ్రిటిషువారి న్యాయప్రియత్వమునందు విశ్వాసముచగిరెదనని లిసెంటు గారు నడిపిరి. ఈతీర్మానమును లోకమన్య లిలకుగారునకుడించిరి. మనమపుడు డయరుగారి పనినుండి తొలగింపవలెనని మాత్రమే కోరితిమిగాని విచారణ చేయవలెనని కోరలేదు. కాంగ్రెసు సంఘమువారి విచారణ పూర్తియైనపిమ్మట ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభ జరుగును. ఆప్పుడు చేయదగినవానిని సభాసల చేయుట జరుగగలదని లోక మాన్య దు నుడివెను. జితేంద్రలాలు బెన్సీగారు (బెంగాలు) జనరలు డయరుగారి చర్యను పూర్తిగా నిరసించిరి. గోపాలస్వామి మొదల్యారు (చెన్నపట్టణము) గులాంహుస్సేను (పంజాబు) గార్లు గూడ అనుకండిరి తీర్మాన ముమోడింపబడెను.

ఓడ్యారుగారు

సైనిక సంఘమునుండి ఓడ్యారుగారిని తొలగించి అర నిలై, చర్య జరుపవలెనని తీర్మానమును రాయ సాహెబు రుతి రాం సాహెబీ గారు రుపపాదించిరి. బ్రిటిషు దొరతనమున కితినిలన సత్యధికమగు నష్టము కలిగినది. పంజాబుప్రజల సత్యదారుణముగ వేధించెను. బ్రిటిషువారి న్యాయప్రియత్వమునందు ప్రజల కుడువలన విశ్వాసము తొలగినదని రుతిరాంగారు హిందీభాషయందు నడిపిరి. అంతలో మహాత్మావారి మోతలారీ గార్లు వచ్చిరి. సభ్యులు వారికి ఘనమగు స్వాగతమొసంగిరి. జనోజయధ్వజుల గావించిరి.

పిమ్మట గులాం మొహిద్దీను (పంజాబు) గారు తీర్మానమును సమర్థించిరి. ఉడుదుభాషలో మాటలాడిరి. మోతలారీగారుగూడ పునరుద్ధానంలోనే మాటలాడిరి. మహాత్మా దారీగారు మొదట పునరుద్ధానంలోను పిమ్మట యింగ్లీషుభాషలోను మాటలాడిరి. ఇట్టిసమావేశమును నేనిదికర కెన్నడును చూడలేదు. జనరలు డయరు గుడ్డు జలన్యాబాగులలో

మన సోదరుల హృదయములకు మాత్రమే గాక భరతఖండ మునందలి హిందూ మహాత్ముడిను క్రమశు సకలమక ములవారి హృదయములను గూడ విదారించినది. దాని ఫలితముగ నూతనజాతీయత ఏర్పడినది. అది బలవర్ధితులగును. భగవదనుగ్రహము కలిగిన నది భగవంతునికి తప్ప మరెవ్వరికిని వెరవదు. మన స్వాతంత్ర్యమును గూర్చి మీ రాలోచించినపుడు అవ్యదాతులను విడుదలచేయువిషయమును మీకు తలంపకును అది కనికరమైనను సరే న్యాయమైనను సరే ఏమైనను సరే భారతీయుల స్వాతంత్ర్యమును ఇతరుల చేతులలో విక్రమించుడ నుడదు. కృష్ణు లెంతటియున్నతస్థితి యుండున్నను దేశస్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి ఆలోచించునపుడు మనము వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును గుణుతింపరాదు. గంధీ లిలకు లిసెంటు గార్ల కంటి నాయకులు అన్ని సార్లు లైసనుచెరసాలకు పోవుటకు జంకదు. వారే మాత్రము చరించినను కృష్ణర్యమును భంగపరచినవారగుదురుని మహాత్మావారి గారు నడిపిరి. తీర్మాన ముమోడింపబడెను. ఉత్సాహము ప్రబలెను. మధ్యాహ్నము 8-20 నిమిషములకు సభవాలింపబడెను. సురల 31.5 లేదని సమావేశము జరుగును. విషయనిర్ధారకంభ 4 గంటలకు సమావేశమైంది.

గొప్ప కుస్తీ పందెములు

బెంగుళూరు నగరమునందు 1920-వ సం॥ము జనవరి నెల 17-వ తేదీ శనివారము మొదలుకొని మైసూరు జింఖానావారి రెజ్లెంగు టోర్నమెంటు వారి అనుగ్రహమున కొన్ని కుస్తీ పందెములు జరుపబడును. రూ. 500, 300, 200, 150 ఘనమైన బహుమతులు పందెములో జయమొందినవారి కొనగబడును. ఇందు కరుదెంచుట కిష్టముగల పోటీదార్లు ఈ క్రింది చిరునామాకు దరఖాస్తులను 1920-వ సం॥ జనవరి నెల 5-వ తేదీ లోగా పంపుకొని ఇతర వివరములను కూడ తెలిసికొనవచ్చును.

ఆర్. సుందరరాజ్

ఆర్గనైజరు,

7/14 మట్ రోడ్డు, శంకరపూరు,

(1975)

బెంగుళూరు సిటీ.

R. SUNDARA RAJ

ARGANISER,

7/14 Mutt Road, Shankara Pure, Bangalore City.

ఏవి చూచెదరు?

పర్వదినములను సత్కాలక్షేపములతో గడుపువలయును గదా?

దశమీ సాయంకాలము

శ్రీరాముని సత్కథాశ్రవణముతో తరింపదలచుకొన్నారా? అట్లయిన

పాదుకా పట్టాభిషేక

నాటకమును చూడండి. ఎక్కడకు పోవలెను, ఏమిచేయవలెను అను అనుమానమువద్దు.

రాఘవాచార్యులు, బి. ఏ., బి. ఎల్ గారు

దశరథపాత్రను ధరించురు. నామ “నాట్యకళావిశాదర” విరుదముతో “రత్న ఖచితము” బంధముకూడ నిచ్చి చెన్నపురి ఆంధ్రసభవారు సన్మానించెదరు.

మీరు పాల్గొనరా?

విక్టోరియా సబ్లిమహాలులో జేపు (గురువారము) సాయంకాలము 5-30 గంటలకు. మరువవద్దు.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ.

ముక్తికొట్టి ఏకాదశినాడు రుక్మాంగద, ప్రహ్లాద ప్రదర్శింపబడును.

మితవాదుల మహాసభ

కలకత్తాయందు గూడుట.

కలకత్తా, డిసెంబరు 30 —కలకత్తా పురగిరిరము లో మితవాదుల మహాసభ నేడు గూడెను. 650 మంది ప్రతినిధులు అంకమంది ప్రేక్షకులును సభ నలంకరించిరి. బర్దవాను మహారాజావారు, సర్. కే. జి. గుప్త; జడ్జిను చౌదరి, సర్. ఆర్. ఎక్. చుఖ్ట్సి, సర్ నీలరత్న కర్నాటు, ఆనరబిలు జి. కే. పరేక్ష, సర్ గంగాధర్ చిట్టివను, టుమార్ ఆరుణచంద్రసేనా, సర్ ఆలీ ఇమాము, ఆనరబిలుమహీ, సర్ డేవ్రసాద్ సర్వాసికాద్, కాంతోష్ గాఖా, దిగ్గపాలియా రాఖా, డాక్టరు తేజబహుదూరు సామ్రా, టుమార్ మజీంద్రచంద్రసేనా, ఆనరబిలు నర్సిదాసంద సేనాగారులు వేదిక నలంకరించిరి. డక్లానబాబు, దర్బంగమహారాజా, నవాబు అబ్దుల్ రహీము, సర్ లిపీన కృష్ణబోసు వండిత రమాకాంత మూవ్య (వండిత మనమోహన మాలవ్య గారు టుమారుడు) అంబికాచరణముజూదారు, కవిరాజు గుడిరచంద్రసేను, శ్రీవాసకాశ్రీ, సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు శ్రీసభకు రాజాలసంధునకు పింతించు వార్తలను పంపించిరి. కాశ్రీ, రామస్వామి అయ్యగారు శేపుభవ దక్షజేయగలరు.

సన్మాన సభాధ్యక్షులు సర్. లి. సి. మిత్రుగారు స్వాగతోపన్యాసమును చదివినతరువాత కిరస్వామి అయ్యగారు సభాపతిగ నెక్కువొనడని ముకంద్రవాధ బెట్టిగారు సభ్యులనుకొరుచు తీర్మానమును ప్రతిపాదించి వారినేరకు విరచించి యిట్లు ప్రసంగించిరి:

మితవాదపక్షము నానాటికి వృద్ధిపొందుచున్నది ఆరణ్య రోదనములె మనమాటు గాలి కలిపివుటలేదు మాతృమూర్తికి మనము జేయుచున్న సేక ఫలప్రద మగుచున్నది. మాంటేగుగారు ప్రజకేవెట్టిన సంస్కరణవిధానము నివృల్లము గాకుండ మనము రక్షింపగలిగిమి మానవులకు ఒక స్వతు అద్వైతదళ కలుగుచుండును. మన కట్టియద్వైతము పట్టివడి. కావున మనము క్రథతో తనిదేసి లాభము పొందకలసి యుండును.

జి. కే. పరేక్ష, సర్ గంగాధర్ చిట్టివను, తేజబహద్ర సామ్రాగార్లు మరెకొడరును తీర్మానమును బలపరచినతరువాత సభాధ్యక్షులు సభాసన ముంకరించి తమ యంతన్యాసమును చదువుటకు ప్రారంభించిరి. దానితరువాత విషయనిర్ధారక సభగూడెను. శేపుతిరిగి సభ ప్రారంభము కాగలదు.

అధ్యక్షుని ఆగమనము.

డిసెంబరు 29:— సభాధ్యక్షులు సర్. సి. ఎస్. శివస్వామి అయ్యగారు 30 మంది ప్రతినిధులును నేడు కలకత్తాకు వచ్చిరి. వారిని సన్మానసంఘమువారు గౌరవించిరి.

మిగ్గుల చౌకధరలు.

ఇంటివైక కష్టపెంతులు.	ఇంటివై కష్టము.	ఇంటివైన కష్టపెంతులు.
---------------------------------------	---------------------------------	---------------------------------------

మిక్కిలి మేలైన మంగురూరు మదిరి హెన్స్ గు
మూదిగిపెంతులు ఇప్పటిమోస్తరుల ననుసరించి ఆవిరియ్యఁగ
యులు, రోటర్లపెన్ను, కగ్గిలులు, పాలిషర్లు, మాన్యుగు
వాని సహాయముచే తయారుచేయబడును. అర్జును ఇచ్చిన
ఇప్పటిమోస్తరు ఇటుకలు, శ్రేష్ఠమైన ఇంటివైకష్టము, ప్లాక్
ఇటుకలు, హాల్ ఇటుకలు, రిడ్జు (ఇంటివైకష్ట పెన్నులు)
ప్లాట్టుస్కెలైట్లు, పెంటిలెట్లు (ధారాశయగా కుద్ర
మైనగాలి (శనంధునట్లు చేయు సాధనములు), ఆలంకార
మైన, సాదామైన లాకష్టము, క్రిందకరచురాట్టు (స్టేలింగ్సు)
(నీలింగ్సు) మొదలగు అన్నివిధములైన కుమ్మరసామానులు
పగ్గింగుకేటోను, క్లెసింగుకేటోను పురమాషీగా తయారుచేయ
బడును. కాసిటరీ, డ్రాయినేజీ గొట్టములు, బెంట్లు వంటులు)
టిమూది గొట్టములు, యర్ర కీకాంపాజిమెంట్ మొదలగునవి
కూడ తయారుచేయబడును. ఒకసారి అర్జును ఇచ్చి చూడ
ప్రార్థన. ఈ త్రురములు ఈ క్రింది విలాసమునను ప్రాయశఃలేక.
మానేజరు, బి. ఎస్. ఇర్రెడప్పేయర్ హోమ్,
పొన్ను ఒల్లూరు, (కొచ్చిన్ టేటు)

Manager
B. N. Industrial Home
P. O Ollur (Cachin State.)

గ్రామపురముల జనముకి వ తేదీని న్యాయాధ్యక్షులలో
అయిన జనము.

హిందూ మతములో పత్రికా సంపాదకుడుగ పనిచేసిన
డాక్టరు జార్జి స్మిత్తు గారు మరణించినది తెలియుచున్నది.

మార్పులను సమీక్షించుచున్న రెండు స్వేచ్ఛలను కగ్గియు
ముగించి అనేక కోట్ల ప్రాంతాల నష్టము సంభవించినది.

లోమస్కలోని ప్రజలనుగరమును విడిచిరని ఇప్పుడు
మునుండి యొక సంవత్సరము వచ్చెను.

బోల్షెవిష్టు లతిర్వీకృతములను ముగించుచుండుటను
జూచి సామ్యవాదులు ఒకే స్థానమును విడిచి పారిపోవు
చున్నారు.

ఇండియా క రెస్ట్రీక్టెడ్ హాండ్ రిపోర్టు ప్రాంతములను
రెండులో ప్రకటించబడును.

ప్రాన్సులో నూతనార్థిక స్థితి కనుగొనుముగ ప్రాంత
చట్టములతో కాపింపబడుచున్నది. పన్నులు నూటికి 50 ను
తుల చొప్పున హెచ్చించబడునని ఆలోచించబడుచున్నది.

సంధ్యకరులు పూర్తిగా నింకిలోనే యంగీకరింపబడు
ననుచు జర్మను ప్రభుత్వమువారు జర్మను కైదీలకు క్రిస్మసు
సంతోషము సంతరి.

బెజవాడ వార్తలు:— రైతులు, వ
గ్రామల మహాసభ తీర్మానము అనుసరించి ఈ క్రింద పేర్కొన
బినవారితో ఒక సంఘము నిర్ణయించబడెను. గౌ. రావులనా
దకు డి. బాలాజీ రావు నాయకుడు గారు, గౌ. కొండా వెంకట
శర్మయ్య గారు నేమూరి వెంకటసుబ్బారావు గారు ఎ. కాళేశ్వర
రావు గారు, కె. గోపాలకృష్ణయ్య గారు- వీరు కృష్ణాజిల్లా
యందు కంట్రోలు విషయమై జరుగుచున్న అన్వేషణ
లను విచారించి గవర్నరు మెంటువారికి వివరములు తెలియజేసిరి.
బెజవాడయందలి మురుయూక్ సాహెబ్ నాదరు ఇకర
అధికారులపై మోపబడిన నేరములను విచారించుటకు
వాట్సన్ గారు స్పెషల్ ఆఫీసర్ గా నియమింపబడిరి. విచా
రణ జరుగుచున్నది.

కాంగ్రెసు దినము జరిగిన ప్రదర్శనగా జరిగెను. నాయకుల
వటములు ఊరేగించబడెను. సాయంకాలమున డి. యస్. రా
జుచంద్రరావు గారి యాజమాన్యముక్రింద ఒక గొప్పసభ జరిగెను.
సార్యభూమి: ప్రకటనకు వందనములు తెలుపు తీర్మానమున్న
కాంగ్రెసుకు విజయము కోరుచు ఒక తీర్మానమున్న సభ వా
రిచే ఆమోదించబడెను—తంతివార్త.

ఆంధ్రదేశ విశేష ఆఫీసర్ల కొక విభాగము:—విశేష ఆ
ఫీసర్ల రాజధానిని 24-12-18 నుండి 27, 28-న తేదీలయందు
మదరాసు గోపురములలో జరుగవలసినది 24-12-18 తేదీ ఆం
ధ్రదేశపత్రికయందు ప్రచురించుట జరిగినది. కాని కొన్ని కా
రణాంతరమువల్ల ఆ తేదీలు మార్చబడినది. 31 డిసెంబరు 1919
తేదీ వరకు 11 మంటల గాతరుకు జరుగుటకు నిర్ణయించబడి
నది. ఆనరల్ డి. సి. డి. ఈ ప్రత్యక్షకర్తలకు అగ్రాధికారి
వత్సమును వహించుచు. విశేష ఆఫీసర్ల తీర్మానము అభివృద్ధికొరకు
విచారించుటకు గాను గవర్నరు మెంటువారు రోమ్ నుండి
రివిన్యూబోర్డు మెంబరు గారు రమ్ యెస్. ఇ. మజ్జూరిబాండ్
(ప్రసిడెంటు ఆఫ్ ది సేలెస్ కమిటీ) దొరవారు యానెల
24-తేదీ మొదలు 30 తేదీ సాయంత్రమువరకు గుంటూరు
జిల్లా చీరాలలో మకాంచేసి మన విశేష ఆఫీసర్ల తీర్మాన
లను గురించి యెక్స్ ప్రెస్ చేయుచున్నాడు. అ. తిరుపతి
రాజు తెక్కిటర్, ఆంధ్రజిల్లాల విశేష ఆఫీసర్ల సంఘము.

వార్షిక తీర్మానము:—(సత్తెంజలి తాలూకా కోస్తానూరు
గామమున నివసించుచున్న సెలెస్టెయిన్ కిరీ సీతారామాం
జ నేతలు పుస్తక భాండాగారముయొక్క ప్రధాన వార్షిక
తీర్మానము 24 తారీఖున కను వైభవముతో 400 ప్రే
మ యెరుకు జరుగబడినది. స్వల్పావరమిందు కాబడెను.
మరునాడు కోస్తానూరు బాలభారత సమాజము వారు బలిశేషి
లక్ష్మీకాంతిని వివాహిచే రచించబడిన, శ్రీసత్యనాథ్యంధ్ర
నాటకమును కను వైభవముతో ప్రదర్శించి పేక్షకుల
అనంతముచేసిరి.

నోటుపొరపాటు.

అయ్యో, నావద్దకు ఒక నూరు రూపాయల కరెన్సీ
నోటు డిడి 10 నెం 27185 గల దానిలో నొక చీలికయు,
డిడి 10 నెం 27186 గల దానిలో నొక చీలికయు పొరపా
టున చేరినవి. ఈ నెంబర్లు గల చీలికలు ఎవరివద్దవైన ఉన్న
యెడల దయచేసి తెలియ ప్రార్థన.

నల్లూరి శృష్టయ్య.

కూచిపూడి, తెలంగాణ తాలూకా, గుంటూరు జిల్లా.

హిందూ యువజనసంఘము, ఏలూరు.

అయ్యో, హిందూ యువజన సంఘముయొక్క కరుణైదవ
సంవత్సరార్థము కాకినాడకు నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి
యాభ్యుత్తరము, ఈ నెంబర్లు 15, 16 తారీఖుల జనవరినీ ప్రచురించి
యొంటిమి. కాని శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అవ్యుత్త
రము కాంగ్రెసుకు వెళ్ల నుద్ద్యమించి, జనవరినెలలో సంవ
త్సరార్థము జరుపవలసినదిగా కోరినందున వే నెంబర్లు చేసి
తిమి. తారీఖులు ముందు తెలియజేయబడును. సంఘము
యొక్క యభివృద్ధి, యువమోగమును గాంచి మా పురపాలక
సంఘమువారు సంఘమునకు క్రిందజేసువత్సర మిచ్చిన విరా
ళము నీ వారములో జరిగిన బడ్జెటు మీటింగులో 60 రూపా
యలనుండి 250 రూపాయలకు హెచ్చుచేసినందులకు మే
మెంబరులు కృతజ్ఞులము. కీర్తిశేఖరులను సామర్థ్య కోటయ్య
నాయుడుగారి కు 1000 లు విలువ చేయు 1200 పుస్తకము
లను మా సంఘమున కియ్యబడినవి. ఇంకొక యువదానవంతుడు
'భావభిమాని' తమ తాలూకు 1100 పుస్తకములు సంఘ
మున కియ్యవలసి లిఖిత ముడిచియున్నందులకు మేమెంబరులు
సంతోషించుచున్నాము.

గ్రంథి రామమూర్తి,

ఏలూరు.

కార్యదర్శి

వెదాపురం

వెదాపురం, డిసెంబరు 28.— వెదాపురం తాలూకా
బోర్డు విడదీసి రామచంద్రపురం తాలూకాకు ప్రత్యేక ప్రభుత్వ
వ్యవస్థలను ఏర్పాటుగా గోదావరి జిల్లాబోర్డువారు మాడ గతరమా
వేళనుంచి తీర్చినది. ఇక దొరవత్సమువారి అనుమతిపడ
యవలసివచ్చును. ఈ తీర్మానము వచ్చేది ఏప్రిల్ నెలలగాను
కు అమలులోకి వచ్చుటకు ఏమియు ఆజ్ఞాపన గలిగినది.
కృష్ణాజిల్లా విభజన అయ్యేవరకు రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు
విభజన ఆధీనములకు గవర్నరు మెంటువారు చెప్పినకారణ
ములు వెదాపురంతాలూకా బోర్డుకు వర్తించ నేరవు. గాన
వొంతమునాడు వెంటనే సెలవిచ్చు వలసివున్నది.

గత 21 తేదీన పగలు మూడు 12 మంటలవేళ శ్రీ
గవర్నరుగారు ముగ్రానునుగుండా రామకృష్ణ దయాచేసిరి.
కవులైన వారు గవర్నరుగారికి విశిష్టత్రయ నిచ్చుటకు వెన
వీసివచ్చి శ్రీగవర్నరుగారు మరల మునిసిపాలిటీనుంచి
ఆదరములూ, వద్దకున ఏర్పాటులు మార్పు మునిసిపాలిటీని
దర్శించి పట్టించి. నానిగిరి లిటికి ఏకనంతయు తేనెలు ఏ
సమయమున కొరకు కవులైన వారు మిన్నకుండుట లేదు
పేక్షకుల దురదృష్టము.

మునిసిపాలిటీలో ఇట్లువచ్చురాలపయ పన్నులను సవ
రణ చేయుచున్నాడు. గతసంవత్సరపు కరవులను నిలుబివేగాక
యాసానువర్తించుటకు సరిగా వసూలువుటలేదు. ఇట్టిస్థితిలో
పన్నుకృద్ధియుట గోవరులువై రోకలిపోతువలె నందును
గావున నిర్దిష్టమయములో పన్నులు కృద్ధిచేయక యాసాను
రచిజను నిలుపుచేసినచో అన్నిటికిని మేలు కానించుచున్నది.

ఇంగ్లీషు సెక్రెటరీ అండ్ మోటారు ఇంజనీరింగు
కంపెనీ:— ఈ కంపెనీ ప్రాంత్రైట్లు ఇచ్చితిరి రెండులెయి
లింగుపిప్పలకు కట్టివారు. ప్రమాదాదులు అనుపేక్షల సెయి
లింగు పిప్పలకు 28 వ తేదీన కాకినాడ రేవునందు తేలిచిరి.
ఈ కడవలందు 600 టన్ను విద్యుత్తుపై నాలు ఎరుతుచి చేయ
వచ్చును. జనన:లో యావదన ఆకాశబోలెల్లి దక్షిణరేవులకు
విద్యుత్తు తెచ్చును.—తంతివార్త.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

1. ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచికలు.			
అనేక చిత్రవిచిత్రములతో నిండియుండును.			
మొదటి సంచిక	కల కృతి 1-8		1.0.0
రెండవ " "	" "		1.0.0
మూడవ " "	" "		1.0.0
ఇందు విశేష మహాసంగ్రాహ చరిత్రము			
విశేషము.			
ఏడవ సంచిక	కల కృతి 1-8		1.0.0
ఎనిమిదవ " "	" "		1.0.0
తొమ్మిదవ " "	" "		1.0.0
పదియవ " "	" "		2.0.0
6, 7, 8, 9 సంచికలలో ఆయా సంవత్సర			
ములలో జరిగిన సంగ్రాహ విషయములు సంక్షే			
ముగ చిత్రములతో ముగియబడి యున్నది.			
ఈ పదిసంచికలకు ఏక కాలమున కొనువారికి			
మొత్తముమీద సరసముగ యిచ్చెదము.			

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టు బాక్సు 212 ముద్రాను

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జిక, మంచినందు
డబ్బీ 1-8 అ. 6. 12-8 రు. 8-12. 10-8 రు. 25.
చిత్రము:—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చిర్రమును
మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయ్యున్నది. ఇందులకు చేయ
వలసిన నైద్యము:—1. మందు లోచనములలోనికి పోవు
యెను. 2. పురుగుల జంపు మందును నాడవలయును. 3. పురు
గు తిరిగి పుట్టకుండ జేయవలయును.
అచ్చుతొంజనము డిప్ - బొంబాయి, మద్రాసు.

శ్రీశైల మహాక్షేత్రము.

ఆంధ్రమహాజనులకు విన్నవము.
శ్రీ శైలక్షేత్రము భరతఖండమునందు గల పుణ్యస్థలము
లందు ముఖ్యస్థమైన మహాస్థలము. కాని దేవాలయమును కీర్త
నలై యాత్రికులకు మార్గమునందును శ్రీశైలక్షేత్రమునందును
నీటివనతియును స్థలకనతియును లేకు యాత్రికులు కష్టము
చున్నారు. దేవాలయములకు బాగుచేయుటకు యాత్రి
కులను సౌకర్యమును గలగజేయుటకును చాగంటి వీరమల్లి
శాస్త్రులలింగము అయ్యవారు శ్రీశైలనివాసమును గైకొని
వనిజే ముచున్నారు. శ్రీ శివరాత్రికర్త సమయము నందును
వనంత సవరాత్రిములందును మల్లిశాస్త్రులలింగం అయ్యవారు
గారు యాత్రికుల కన్నవాసమును జేయును మహాసౌకర్య
మును జేయుచున్నారు. కీర్తకర్తరాములమును భోగోపకార
పరాధములను దేవాలయములకు గాని సత్కరింపగలిగి
అన్నవాసమునుగాని భవనమును జేసి పుణ్యము
శాస్త్రించి మల్లిశాస్త్రుల లింగము గారి ప్రయత్నిములకు సఫలము
చేయుచును గారి. శ్రీశైలక్షేత్రమునకు సంబంధించిన విష
యములను గమనిం గోదావరును భవనమును జేయవల
సినవారును నీక్రింది చిరునామాలలో నెరవేరి ప్రాసా
విషయములు వివరముగ వెలుపబడును.

1. చాగంటి వీరమల్లి శాస్త్రులలింగము అయ్యవారు.
శ్రీశైలము ఆత్మనాస పోస్టు, నందికోటపూరుతాలూకా
గుంటూరు జిల్లా
2. కా. నాగేశ్వరరావు.
7 తంబు సెట్టివీధి, మద్రాసు.

Cocamada.

A Vessel Launched.

OCCANADA, December 29.

A correspondent writes:—The proprietors of the
English Cycle and Motor Importation Company are to be
congratulated on the successful launching of their third
sailing ship, which is named the City of Madras. Yester-
day noon witnessed the launching of the vessel at their
ship-building yard opposite the Cocamada Co., Ltd.
The wooden blocks were released and the rope supports
were gradually unwound when in a few minutes the
vessel glided gracefully into the river, the binding ropes
being cut simultaneously, for which a sound signal had
been arranged. The vessel has 125 feet keel length, a
beam of 30 feet, and a moulded depth of 16 feet. She
is entirely built of Burma teak brass-annealed over
felt, and will be rigged as a barquentine. The vessel
is estimated to carry 600 tons of rice in bags and she
will sail in January on her maiden voyage to Akrah to
bring rice to the southern ports.

World's News.

REUTERS AGENCY'S.

England

Doctors (Indian Army). Mr. Montagu's Announcement.

London, December 26.
Mr. Montagu announces that fully qualified European medical practitioners are required for temporary service with Indian troops. They must be British subjects of European descent and not more than 35 years of age. They must sign a contract to serve for two years. The pay will be Rs. 700 per month for a Lieutenant and Rs. 750 per month for a Captain. Three years' service as medical officer with Home, Colonial, or Indian Forces will be necessary to qualify a candidate for the higher rate. A free passage and outfit allowances will be given.

Secretary of War Office. Successor to Sir Reginald.

London, December 29.
Sir Reginald Brade, Secretary of the War Office, is retiring. He will be succeeded by Mr. Herbert Creedy.

Increased Railway Rates.

LONDON, December 29.
Higher railway rates for goods are announced, increases ranging from 25 per cent. for coal and coke to hundred per cent. for small parcels. The increases will come into force on January 15th.

Missing Airman's Body Recovered.

LONDON, December 27.
The body of the airman, Capt. Howell, has been recovered and buried at Cortu. The body of the mechanic has not yet been found.

The Afghan Campaign. Press Criticism.

London, December 28.
Commenting on events on the North West Frontier the "Daily Mail" and "Morning Post" both criticise the handling of the Afghan campaign and the subsequent peace. They all dwell on the unfortunate episode, for example, the disaster at Jandola, the raids on Thakohat railway and on the Cavalry lines at Khat. The "Daily Mail" says we seem to be witnessing another breakdown in the Indian Military system. The true remedy appears to be to sweep the whole army administration out of India and bring it down to the plains. Hill Top control has been the curse of the Army in India. The "Morning Post" says, Mr. Montagu keeps a very tight head on news from India, and what he does get through is intermingled with comforting assurances; for example, we are asked to believe that in Indian Military opinion, incidents like the disaster at Jandola are unavoidable and that they must not be taken too seriously, but facts allowed to come through suggest a series of reverses with at least five or six hundred British casualties.

An Afghan-Bolshevik Combination.

The "Morning Post" proceeds bitterly to attack Mr. Montagu and Lord Chelmsford and asserts that they have fatally weakened British Power in India and permitted a most formidable Afghan-Bolshevik combination behind the Frontier.

Encounter Between Troops. Heavy Casualties.

London, December 29.
The "Times" learns from Damascus that a severe encounter has taken place at Baalbek between Arab volunteers and French troops with heavy casualties to both sides.

Aeroplane for Calcutta.

LONDON, December 29.
The "Times" learns from Paris that a new aeroplane, subscribed for by friends of M. Poullet, will be sent to Calcutta.

Lectureship of Indian Art. Indian Society's Appeal.

London, December 27.
The Indian Society is appealing for funds for the purpose of establishing a lectureship of Indian Art at the School of Oriental Studies in London.

Obituary.

Doctor George Smith.

LONDON, December 27.
The death is announced of the former Indian journalist, Doctor George Smith.

Russia

British Prisoners in Russia. Negotiations Resumed.

London, December 28.
It is officially stated that the O'Grady-Litvinoff negotiations have been resumed and that they have taken a more favourable turn. It is believed that the outstanding issues are capable of settlement.

Bolsheviks Nearing Odessa.

LONDON, December 28.
Owing to the rapid advance of the Bolsheviks the civilian population is beginning to evacuate Odessa.

Bolsheviks Claim Big Successes.

London, December 28.
The latest Bolshevik communique reports that General Denikin has lost the railway junction of Fozloff, the key point of Ukraine, the large towns of Kremenchug, Alsen, Slaviansk, and Lugansk. The capture of the last named town would seem to indicate that General Denikin is no longer in complete possession of the Donetz coalfield the chief source of coal in Russia, the occupation of which would be very valuable to the Bolsheviks, who are short of fuel. The Bolsheviks also claim to have defeated Denikin's Cavalry Commanders, Generals Momenoff and Shkuro, but as large captures of prisoners are not claimed, Denikin is apparently retreating steadily, avoiding set engagements. Up to the present there is no confirmation of the Moscow report that the Bolsheviks have crossed the river Donetz and threaten to bisect General Denikin's front.

France

Disastrous Floods in France.

Heavy Damage Reported.

London, December 27.
PARIS:—Heavy floods in France have done damage estimated at a hundred million francs. It is reported that seven hundred factories in the Vosges have been inundated. The floods are now subsiding.

Floods Assume Alarming Dimensions.

LONDON, December 28.
PARIS:—Floods in Alsace are assuming alarming dimensions. The low-lying country near Strasbourg is nothing but an enormous lake. Extensive damage is reported. Many villages are completely inundated. Iron bridges have been swept away and railway traffic is interrupted in almost the whole of the Vosges valley. Several people have been drowned.

Marseilles Railway Station Destroyed.

LONDON, December 26.
MARSEILLES:—The railway station here has been destroyed by fire, damage being estimated at several million francs.

The New Regime in India. French Comments.

London, December 27.
PARIS:—Commenting on the new Parliamentary regime in India, the "Temps" says that France will follow the development of the new epoch with lively interest and cordial sympathy. As a great Colonial Power, she will find in this epoch useful information. France desires that the great problem of India will be evolved in Peace. The "Temps" believes that Great Britain will succeed in her new effort, and emphasises that the internal policy in India is likely increasingly to influence the Empire's external policy which is immediately interesting, when the settling of the Eastern question is under consideration.

America

America and League of Nations. Premier and the Empire's Votes.

LONDON, December 28.
Mr. Lloyd George, speaking in Southwark, alluded to the feeling existing in America against the British Empire having a number of votes in the League of Nations and the United States only one. The Premier said that Australia had lost as many men in the war as America and it was only right that she should have a vote. It would, however, never be used in any question which might arise between Britain and the United States. The failure to carry out the Treaty was a lesson showing the folly of America in prematurely entering upon party warfare until after the settlement of the difficulties and troubles ensuing from the war.

Soldier Settlements in Canada. Progress of Work.

London, December 28.
OTTAWA:—The publication of statistics, relative to Soldier Settlements, show that during the year the Soldier Settlement Board has approved loans to 18,000 settlers, aggregating 54 million dollars, and has disposed of a million and a half acres of free land. Training farms have been established in several provinces. Thirty-three thousand soldiers have passed the agriculturist's examination. The board has saved demobilized soldiers a quarter million dollars in the purchase of livestock and implements.

U. S. Railroad Control.

LONDON, December 26.
WASHINGTON:—President Wilson announces that the rail roads will be returned to private ownership on March 1st.

Allied Action in Siberia. Japan U. S. Agreement.

London, December 27.
NEW YORK:—A telegram from Vladivostok, dated 18th December, says:—The Japan Official Publicity Bureau announces that the United States and Japan have reached common ground on which joint action in Siberia will be based.

Viscount Grey Leaving America.

LONDON, December 28.
WASHINGTON:—Viscount Grey will sail from New York on January 3rd.

Germany

A German War Criminal. Heavy Sentence on Steel Magnate.

London, December 27.
AMIENS:—The German steel magnate, Herr Roschling has been court-martialled on a charge of destroying great ironworks in Eastern France and has been sentenced to ten years, imprisonment and a fine of four hundred thousand sterling.

Germany's Economic Position. Finance Minister and Reparation

LONDON, December 27.
NEW YORK:—The German Finance Minister, in an interview with an American journalist, declared that Germany could and would pay within one year twenty billion marks as reparation and indemnity.

German Ships For Britain.

LONDON, December 26.
WASHINGTON:—By the direction of President Wilson seven ex-German ships, which were loaned to the United States after the Armistice, namely, the "Graf Waldersee, Zeppelin, Pretoria, Cap Finisterre, Mobile, Prinz Friedrich Wilhelm" and "Kaiserin Augusta Victoria" have been returned to Britain.

Allies and Germany. Protocol Must be Signed.

LONDON, December 26.
PARIS:—The Allies have replied to a German Note insisting upon the signature of the Protocol in its present form, and reaffirming the Allies' readiness to reduce the amount of floating material to form the Scape Flow indemnity, if it is shown that vital economic interests justify such reduction. Nevertheless, the reply points out that the Allies have learned that floating docks, cranes and tugs have been recently sold, and gives notice that, in view of the economic position of Germany, as stated by the German Delegates, the Allies do not recognise such sales. The Note rejects the German proposals to substitute for the five small cruisers mentioned in the Protocol five others under construction. The reply states that directly the Protocol is signed, all German officers and men interned as a result of the Scape Flow incident will be liberated, except those charged with war crimes.

Preparing to Enforce Treaty.

London, December 26.
PARIS:—The Conference between the Allied and German Delegates, with a view to the adoption of preparatory administrative measures for enforcing the Treaty of Versailles, will begin early next week. General Lerond will preside over the Allied Delegation and Herr Simon over the German Delegation. The British and Italian Delegates are expected in Paris on Monday.

The Scuttled German Ships.

LONDON, December 28.
The "National News" states that it has been decided that German warships scuttled at Scappa Flow shall be blown up early next year in the presence of an Allied Naval Commission.

Belgium

Britain and Belgium, Negotiations over E. Africa Colonies.

LONDON, December 28.
BRUSSELS:—The "Independant" Bege states that the Belgian Colonial Minister is at present in London in order to arrange for the transference to Britain of the Bukova and Ujiji Provinces of German East Africa, which will be administered by Great Britain, on behalf of the League of Nations. The Minister is also negotiating with a view to securing of Belgian subjects equally favourable rates on the railways in former German East Africa as British subjects.

Holland

Dutch Borneo Report Denied.

London, December 27.
THE HAGUE:—It is semi-officially stated that the report that Holland is about to cede Dutch Borneo to Britain is entirely without foundation.

Sudan

Fighting in the Sudan. British Force Attacked, Commanders Killed.

LONDON, December 27.
A telegram to the "Times" from Cairo says:—In view of the restlessness displayed by various tribes in the Sudan, which had attacked British posts near Tomba killing twelve, Major White commanding the Equatorial Battalion reconnoitred from Tomba and was attacked on the 15th November by a large force of the Allied tribe which was repelled after severe hand to hand fighting with heavy enemy losses. Our losses were seven killed and nine wounded. Major White was joined by Major Stigand, Governor of the Mongalla Province and with a half company proceeded to clear up the country. Details are not known, but a mutilated telegram, dated the 13th December, has been received reporting that a thousand enemy on the 8th December attacked the advance guard of the column and fighting ensued in which Major White and Stigand, twenty two rankers, and four carriers were killed, after which the enemy was driven off. The column returned to Tomba with the wounded and baggage.

Ireland

Another Sinn Fein Outrage.

Viceregal Lodge Attacked.

Officer and Attacker Killed.

London, December 28.
A dozen Sinn Feiners attacked the Viceregal Lodge in Dublin this morning. The guard's officer and one of the attackers were shot dead in a conflict between the officer with two soldiers and the Sinn Feiners. Four men were arrested on suspicion when leaving Phoenix Park.

A Cleverly Planned Attack.

London, December 28.
Few details are yet available of the attack on Viceregal Lodge, but it appears that the attack, which had apparently been cleverly planned, but which failed completely, was made at two o'clock this morning. Residents heard shots in the distance. These were at first attributed to revellers, but it was subsequently reported that a Lieutenant and a civilian had been discovered shot dead in the Viceregal grounds. It appears that the assailants had fired from the main road near by a quarter mile from the lodge. The firing lasted only a few minutes.

Further Details of Incidents.

London, December 28.
Although the authorities deny that the Viceregal lodge was attacked, evidence indicates that the raid was premeditated: When the shots were heard the military guard turned out and thoroughly searched the Viceregal grounds then proceeded in the direction of Phoenix Park, where intermittent shooting was going on. As the guard approached the main road there was a regular fusillade. One raider was seen to stand up and fire and the Lieutenant of the guard fell. Thereupon the raider was shot. The firing continued for a little while from other quarters. The raiders, however, aided by darkness and the cover of trees and bushes dispersed.

Further Details.

London, December 29.
The dead officer in the latest Sinn Fein outrage is Lieut. Boast and the civilian is named Carey. The latter was recently treated in hospital for injuries to his head. It appears that Lieut. Boast and three soldiers met a man with a bandaged head on the main road of Phoenix park. The man was challenged, but he continued to advance, caught Boast by the throat and shot him through the heart. A patrol immediately shot the assailant.

Switzerland

Heavy Snowfalls in Switzerland.

London, December 27.
A telegram to the "Daily Mail" from Vevey says heavy snowfalls have resulted in a number of avalanches. Powdered snow near Davos penetrated a couple of sanatoria, and two patients were killed. The rest were isolated in the top storeys for several hours.

Six People Killed by Avalanche.

London, December 28.
BERNE.—An Avalanche descended on the Jewish sanatorium of Davos and the surrounding buildings today, killing six people and injuring several others.

Siberia

Siberia.

A Socio-Political Change.

London, December 29.
The "Times" learns from Irkutsk that the sufferings of refugees after the fall of Omsk were indescribable. The Omsk disaster necessitates sweeping changes in Government. It is suggested that a federation of autonomous Siberian states should be formed under General Denikin and Semenov.

Australia

Trans-Australian Flight Abandoned.

London, December 27.
SYDNEY.—Capt. Ross-Smith abandoned his trans-Australian flight at Charleville, Queensland, owing to a crank breaking.

W. India

Strike in Jamaica.

Tramways Held Up

London, December 27.
KINGSTON, JAMAICA.—Employees of the Tramway Company struck on Christmas Eve demanding increased pay. This was refused and the service was suspended, greatly inconveniencing the public. The pilots also struck for higher pay and held up shipping. Their demands were finally granted and they resumed work.

Turkey

Peace with Turkey.

Early Conclusion Foreshadowed.

London, December 21.
CONSTANTINOPLE.—The Grand Vizier has requested Tewfik Paşa, President of the Commission charged with preparing the defence of Turkey before the Peace Conference, to order the Commission to complete its report quickly, because the summoning of a delegation may be expected soon. It is stated that the High Commissioners have informed the Grand Vizier that peace with Turkey will soon be made.

Egypt

The Egyptian Unrest.

Interview with Lord Allenby.

London, December 29.
The "Daily Mail" correspondent at Cairo has interviewed Lord Allenby, who said that conditions in Egypt were

now generally improving. He hoped that Lord Milner's Commission would indicate a solution to the problems ensuring the maximum benefit for Egyptians. Lord Allenby declared that the Commission was prepared to hear every view absolutely fully.

Unrest Symptomatic of Universal Restiveness

He said that the unrest in Egypt was a symptom of the restiveness under authority which was manifest in many parts of the world as a result of the war.

Responsible Men to the Force.

Many responsible Egyptians were ready to work alongside the British for the development of the country.

Unrest in Egypt.

European Official Fired at.

LONDON, December 26.
CAIRO.—A revolver shot was fired at Mr. Beckett, Chief Engineer of the State Railways, this morning. Mr. Beckett was not injured, and the assailant escaped.

Afghan

Food Scarcity in Vienna.

Italy to the Rescue

LONDON, December 28.
MILAN.—Despite her own food scarcity, Italy has agreed to adopt 15,000 starving Viennese babies. Preparations for their departure are in hand. Two trains laden with provisions and clothes have been sent to Vienna from Italy.

ENGLAND

Profiteering in Sugar.

Food Controller's Warning.

LONDON, December 28.
The Food Controller issues a warning that a temporary reduction of the sugar ration will be necessary at an early date, in order to defeat what appears to be a concerted action on the part of producers to take advantage of the general position by raising prices for early deliveries to no less than six or seven times the pre-war level.

AMERICA

Alcohol Poisoning in U. S. A.

Fatal Results of Whisky Drinking.

London, December 28.
NEW YORK.—At least 137 people are dead and 149 blind and in danger of dying, as a result of drinking whisky consisting of wood alcohol mingled with water artificially coloured. It is said that this whisky is being sold at a thousand dollars a barrel. The Police are searching for the whisky factory. Further deaths are expected.

Indian Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS)

Indian National Social Conference.

Expansion of Movement.

AMRITSAR, December 29.
The Indian National Social Conference was held in the Congress Hall on Sunday evening. Rai Bahadur Ganga Ram a staunch and munificent supporter of Widow remarriage movement welcomed the delegates in a forceful Urdu speech in which he emphasised the need of widow remarriage, reform in Hindu Society.

Lala Hansraj, retired Principal and Founder of D. A. V. School, leader of Arya Samaj Movement was elected President and delivered a comprehensive and eloquent address in Urdu dealing with several aspects of the social reform movement.

Mr. Devadhar read a message from the General Secretary, Sir Narayan Chandavarkar suggesting the expansion of the scope of social reform movement as to include problems of social reconstruction such as mass education, rural sanitation, etc. A condolence resolution at the demise of Viresalingam Pantulu, Waman Rao Kolhatkar and Mangumal of Lahore was first passed, the whole audience standing.

A resolution widening the scope of social reform as suggested in Sir Narayan's message was proposed by K. Natarajam seconded by Mrs. Avantika Bai Gokhale, and supported by Dr. Satyapal and passed with acclamation.

An All-India Council of 100 willing workers in the cause of social reform was appointed to give effect to this resolution. Other resolutions dealing with the status of women including franchise, women education, widows education, and training and remarriage, the abolition of caste, intermarriage, temperance with a view to total prohibition, depressed classes elevation, and other subjects were passed. Amongst the lady speakers were Pandit Sujavati and Mrs. Basrat Mohani. A large audience of 6,000, including about one thousand ladies, were present. The proceedings were in Urdu and Hindi.

Mr. Andrews Message.

AMRITSAR, December 29.
The following is the message from Mr. C. F. Andrews relating to the British East Africa which Mr. Gandhi read at the Congress sessions to-day:—You will understand the deep pain the following challenge to Indian residents in East Africa on the part of European settlers has caused me. I enclose at the end of this letter the copy of two principal documents dealing with the subject. My indignation has grown deeper still since I have seen with my own eyes how unjustified the attack on Indian moral character has been. If the challenge had been merely on economic grounds, the attack could have been met without any feelings of resentment. There is no dishonour in being called more industrious and thrifty than other people and hitherto this has been the only ground for refusing Indian

immigration. But here was a new challenge from East Africa and this of an entirely different nature. Here the main line of attack was against the Indian moral character itself. It is brutally stated that Indian moral depravity is so great that Indians cannot be allowed to contaminate the Africans any longer. Mr. Andrews concludes:—If there had been any valid grounds for this attack on the moral character of the Indian community, I should not have hesitated to expose facts. On a former occasion in Fiji I had to do this very thing with regard to Indians labouring under indenture system. I did not shrink then as you all know from telling you the plain unvarnished truth. But after most careful examination on the spot, I am convinced that the attack is groundless in its main challenge. I have found young Gujaratis who now form the main body of those that have come from India to East Africa leading a domestic and social life which taken as a whole is a credit to their motherland. I cannot do more in this letter than state emphatically this conclusion to which I have come. If it had been possible for me I should return myself to lay before you the whole matter. But I must immediately proceed to South Africa. I trust that you yourselves gentlemen, will accept the challenge and uphold the character of the children of the motherland. I trust also that you will protest both at the Congress itself and at the All-India Muslim League and throughout the length and breadth of India against this policy to exclude Indians on the ground of moral unfitness from the whole of Africa.

Fiji Resolution.

AMRITSAR, December 29.
Fundit Malaviya speaking in Hindi on Fiji resolution eulogised the services rendered by Mr. Gandhi. After tracing at length the history of indentured labour in Fiji he said Indians were asked to sign an agreement for a number of years during which time they were to be given a fixed wage and to be under the sweet will of the employer. Justice towards these workers was at a discount and none would listen to the atrocities that were committed on them. The daughters and sisters of India, those daughters who were proud of their chastity, were taken perforce and some forty women were at the mercy of a hundred men. It was a painful story.

Credit of Lord Hardinge.

It was to the credit of Lord Hardinge that on 31st July 1916 he stopped further indentured immigration of Indians to Fiji. They now wanted to rescue those who were in Fiji and he was sure that if the Viceroy's assurance were carried out there would be an end to one of the greatest blames on Indian honour. If they asked for self government they might be told that how could Indians who were working as indentured coolies in foreign countries and whose very daughters and sisters were in such miserable state show their capacity for self-government. The success in this respect would mean the effacement of one of the greatest blot on India's character and honour. In conclusion Fundit Malaviya hoped that not only the Fiji indentured labour would be cancelled but there would be an end to this system under whatever name or disguise it may present itself again.

Congress Resolutions.

AMRITSAR, December 29.
The Hon'ble Fundit Madan Mohan Malaviya moved (a) this Congress views with grateful satisfaction the Viceregal declaration that the indentures in Fiji are likely to be cancelled at the end of the current year; and hope that a final declaration to that effect will be made by the Government of India before the end of the year and this Congress further hopes that indentured emigration in any form whatsoever whether under the same or other name never be renewed, (b) the Congress places on record its grateful appreciation of the valuable and selfless services rendered by Mr. C. F. Andrews to the afflicted in the Punjab to the cause of indentured Indians in Fiji and elsewhere and the services being rendered to Indian settlers in East and South Africa.

The Hon'ble Mr. B. N. Sarma seconding the resolution said that he was glad that the Congress had given this problem a prominent place in its programme. Where else could discuss the problem with freedom, India was a component part of the league of nations, and they should urge their representatives in the league no matter who appointed them to do their duty towards Indians in this matter. After paying a tribute to the services rendered by Mr. Gandhi and Mr. Andrews, Mr. Sarma said they had many quarrels with Lord Chelmsford he had to explain many things, but it was only right that they should express to him their satisfaction and thanks in regard to what he had done in this matter. Indian army was maintained not so much for domestic as for imperial purposes and the warning of people of India should be given to British Parliament and Great Britain and the League of Nations that unless their grievances about treatment or other parts of the empire were met they would not vote one single pie for army or send one Indian soldier to fight beyond her own frontiers.

Dr. Vawani Dayal supported the resolution which was carried unanimously. It was 3-20 P.M. by the time this resolution was passed and the President announced in view of the pressure of work in Subjects Committee the Congress would adjourn and meet to-morrow noon. Sessions was accordingly adjourned.

Messages.

(Special Service)

AMRITSAR, December 29.
The following messages received by the President of the Congress, were read by Pandit Gokernath Dhar at the commencement of the proceedings.

From Vancouver.

A cable from Vancouver: We representative Hindustanis from Canada under auspicious Khata, Jiwan Society, greeting. Consider Reform Act utterly inadequate. Urge Congress secure autonomy like Canada. Further implore Congress take with Canadian authorities steps to remove most unjust harsh barriers of admission to and travel from Canada.

(Signed) Javasingh, President.

Dr. Rabindranath's Poem.

A Poem from Dr. Rabindranath, Tagore.
Light by signal for us father, who have straggled from Thee.

Our dwelling is among ruins haunted by lowering shadows of fear.

Our heart is bent under the load of despair and we insult These when we grovel to dust at every favour or threat that mocks our manhood.

For thus is desecrated the dignity of These in us Thy children.

For thus without the light add in our object fear make it seen that our orphaned world is blind and godless.

Yet I can never believe that you are lost to us, my King, though our poverty is great and deep our shame.

Your will work behind the will of despair, in Your own time opens the gate of the impassable.

You came as unto to Your own house into the unprepared hall of unexpected days.

Dark ruins at your touch became like a load nourishing on seen in its bosom the fruition of fulfilment.

Therefore I still have hope now that the wrecks will be mended, but that a new world will arise.

If it is Thy will let us rush into the thick of conflicts and hurts.

Only give us the one weapon, By-Mother Thy power to suffer and to trust.

Honour us with the difficult duties and pain that is hard to bear.

Summon us to efforts whereat fruit is not in success and to errands which fail and yet find their price.

And at the end of the task let us proudly bring before Thee our scars and lay at Thy feet the soul that is ever free and life that is deathless.

(Sd.) Rabindranath Tagore.

Labours' Message.

A message from Mr. Adamson, Chairman, British Parliamentary Labour Party: The British Party in sending fraternal greetings to the Indian National Congress desires to assure the Indian people of its fullest sympathy and support in the continuance of their struggle for achievement of complete Self-Government within the Empire. Whilst recognising the inadequacy of the Montagu Reforms British Labour trust that a new era for India is dawning and will do its utmost to secure for her at the earliest moment political and economical freedom; would take this opportunity of conveying to the Congress our high appreciation of the very valuable services rendered by the Congress Delegates and in particular its General Secretary the Hon. Mr. V. J. Patel in assisting us to a fuller knowledge of the justice of India's claims to complete Self-Government.

(SD) ADAMSON CHAIRMAN.

International Women Suffrage.

International Women's Suffrage Alliance representing 26 countries trusts National Congress will vote solidly for women suffrage in India.

(Sd.) ABBOTT.

Mrs. Naidu's Message.

A message from Mrs. Sarojini Naidu: I earnestly pray that the martyr city of the Golden Temple will prove a true shrine of re-conciliation reunite all divided patriotic ideals and energise in an invincible fellowship of selfless national service. The measure of our union is the sole authoritative measure of our real worth and power to serve India trustfully and fearlessly to defend her rights. Average her wrongs and see her high on the federation of strong free Nations.

Sarojini Naidu.

From Lala Lajpat Rai.

A message from Lala Lajpat Rai. New York. Congratulations, best wishes offer whole-hearted loyal co-operation on return Hindu-Muhammadan unity, the most firm basis of all future work.

LALPAT RAI.

Messages were also received from N. Sribban Rao Satho Kaparde Horniman Ramchandra Rao G. A. Natesan P. Kesava Pillay, Belvi Harichandra Rai Vishandas Manmohan as Ramji and others.

Indians in South and East Africa.

AMRITSAR, December 29.

Mr. Gandhi proposing the resolution regarding the Indians in South and East Africa gave an account of the miseries the Indians in South Africa were put to. An Indian prisoner in jail here was doing better than an Indian in South or East Africa. When Europeans wanted to inhabit Transvaal they asked for Indians to cultivate the lands and when Indians after living there for centuries became rich men and began to enjoy the rights of free citizenship the white races could not view prosperous state without jealousy and thereby laid the foundation of that injustice which had developed into the recent enactment. The Europeans could not openly assert that Indian should not be given free right of their possessing land and conducting trade. They adopted an indirect course and would not allow Indians to work side by side because the latter were economical and had an eastern civilization which was repugnant to western methods. The case of Indians in East Africa was even more deplorable. Indians were first to go there and colorise it. They lived there for a considerable time and made Nairobi a capital worth living. The Europeans looked to it afterwards and now having usurped all their rights asked Indians to leave that country. It was just as an owner of the house was expelled by a foreigner. In the end Mr. Gandhi appealed to the Government and the Congress as trustees of the people to do their utmost and never daunt till the repeal of the legislation was secured.

Mirza Nazir Shah Kania

Mirza Nazir Shah Kania from South Africa gave a vivid account of their sufferings in South Africa and said that the Europeans chief plea for passing the recent legislation was that Indian civilization was too antique to compare with western and that Indians were too economic and unshrewd to associate themselves with Europeans. He admitted that Indians would never like to squander away money in pursuit of amusement. He emphasised that Indian civilization was far superior. In the end he hoped that grant of self-Government to India would act as a panacea to cure all evils.

AMRITSAR, December 29.

Hakim Ajmal Khan finished his presidential address at 3.45 p.m. and resumed his seat amidst loud and prolonged cheers. Yashur Ahmed, Secretary, All-India Muslim League, then read out telegrams of sympathy received from Lala Lajpat

Rai, Syed Ali Nabi, Nawab Sarfaraz Hussain Khan, Ibrahim Haroon Jaffer and Yusuf Hussain Khan. Lala Lajpat Rai who was at present at New York had had wired to the following effect:—"Fullest sympathy with our Hindu Muslim unity. Must be fostered." Following resolutions were then put on the chair and carried:—(1) The All-India Muslim League tender its homage to the person and throne of His Majesty the King Emperor and assures him of steadfast and continued loyalty of Mussalman community of India. (2) That this meeting of the All-India Muslim League places on record its sense of deep loss which the community had sustained by the sad and untimely death of late Sheikh Mohammad Umar, Bar-at-Law of Amritsar and Secretary, Anjuman Taragji-I Talim Mussalman in Amritsar. (3) That this meeting of the All India Muslim League expresses sense of deep grief at the sad and untimely demise of the late Nawab Syed Mohammad of Madras. Before adjourning for the day Hakim Ajmal Khan made a few remarks requesting the audience to take a lively interest in the welfare and the country. Mr. Hakim Sahib said that the time for sitting indoors had gone. They should now come out of their houses and save the country with zeal and sincerity. He hoped that they would come tomorrow in larger numbers and take part in the discussion of resolutions. The League then adjourned till 12 noon to-morrow.

In addition to the resolutions held over yesterday the following are the resolutions to be placed before the Congress to-day:—This Congress while fully recognising the grave provocation that led to a sudden outburst of mob frenzy, deeply regrets and condemns the excuses committed in certain parts of the Punjab and Gujarat resulting in the loss of lives and injury to person and property during the month of April last, that in view of the fact that in the matter the Hunter Committee nor the Congress Commission has finished its examination of witnesses and issued its report, this Congress while expressing its horror and indignation at the revelation already made and condemnation of the atrocities admitted, refrains from urging any definite steps to be taken against the offenders, yet having regard to the cold blooded and calculated massacre of innocent men and children, an act without parallel in modern times, it urges upon the Government of India and the Secretary of State that as a preliminary to legal proceedings being taken against him General Dyer should be immediately relieved of his command. Resolved further that this Congress desires to place it on record that in its opinion the Government of India and the Punjab Government must in any event be held responsible for the inexcusable delay in placing an authoritative statement of massacre of Jallianwala Bagh before the public and His Majesty's Government.

Oppressive Regime of Sir Michael O'Dwyer.

In view of the oppressive regime of Sir Michael O'Dwyer in the Punjab and the admitted fact brought out before the Hunter Committee that he approved of and endorsed General Dyer's massacre at the Jallianwala Bagh this Congress calls upon His Majesty's Government to relieve Sir Michael of his present duties in this country as a member of the Army Commission, as a preliminary to necessary legal action being taken against him.

In view of the fact that Lord Chelmsford has completely forfeited the confidence of the people of this country this Congress humbly beseeches His Imperial Majesty to be graciously pleased immediately to recall His Excellency.

This Congress is firmly of opinion that there would be no real peace in the country until the Rowlett Act which has caused unprecedented feelings is repealed, and therefore earnestly asks the Rt. Hon'ble the Secretary of State for India to advise His Majesty to exercise the royal veto.

RESUMPTION OF CONGRESS SITTINGS.

Publication of Subject Committee Proceedings Objected.

The Indian National Congress resumed its sessions at 11.30 to-day. The pandal was again fully packed. Before proceeding to the business on the agenda Pandit Motilal Nehru the President that said he wished to address a few words to the members of the press present. It had been a source of great disappointment to him that certain papers had published proceedings of the Committee. It was nothing short of a breach of confidence. Either some members of the press who were not members of the Subjects Committee gained entrance, into the Subjects Committee without the permission, or some members of the press who were also members of the Committee had been guilty of disclosing confidence-reposed in them. In either case, concluded the President I shall feel it my duty, if any further reports are made of what happens in the Subjects Committee, to exclude the members of the press from this Congress.

One member of the press gallery at this stage wanted to say something, but the President disallowed him.

Mr. B. Chakrabatty.

Mr. B. Chakrabatty moved that having regard to the correspondence between the Lieutenant Governor of the Punjab and the Hon'ble Pandit Malaviya and Mr. M.K. Gandhi, and between Lord Hunter and the Hon'ble Pandit Malaviya, this Congress is of opinion that His Honour the Lieutenant Governor's action in not permitting even in committee room prisoners under custody to assist and instruct counsel in the same manner as Government Council was instructed by officials, whose conduct was under investigation of the disorders inquiry committee it constitutes a serious injustice and that it left no other course open to the Sub-Committee of the Congress to take than the one taken by it. This Congress, therefore endorses and approves of the firm and dignified action taken by the sub-committee and in appointing Commissioners to make an investigation and submit report Mr. Chakrabatty said that from the beginning the Congress Committee had to work under restrictions, and when in Lahore even the presence of Punjab leaders under custody was refused. The Congress committee had reached the limit when they could not do anything effectively towards arriving at the truth, and in those circumstances the only course to a self respecting body was to withdraw from leading evidence.

Prof. Ruchiram.

Prof. Ruchiram of the Punjab seconded the resolution

in Hindi declared the decision arrived at by the Congress sub-committee after seventeen hours deliberation was the only possible one. Then Maulana Fazlur Rahman having spoken in support in Urdu the resolution was put to vote and carried unanimously.

Mr. M. K. Gandhi Moved.

Mr. M. K. Gandhi moved:—That this Congress while fully recognising the grave provocation that led to the sudden outburst of the mob frenzy, deeply regrets and condemns the excess committed in certain parts of the Punjab and Gujarat resulting in loss of lives, and injury to person and property during April last.

P. S. Sivaswami Iyer Elected

President.

After Sir B. C. Mitter, the chairman of the Reception Committee finished his address Mr. Surendranath Bannerjee proposed Sir P. S. Sivaswami Iyer to be elected President. After reviewing the services rendered by Sir P. S. Sivaswami Iyer he said:—Ours is a glowing party, ours is no longer a voice like that of one crying in the wilderness. It is now resonant with the note of triumph achieved in a cause pregnant with vast potentialities to the motherland. We, of the Moderate Party, claim that we have saved the Montagu-Chelmsford scheme from being wrecked by wild extravagance and senseless criticism. The country is veering round to our views. There are tides in human affairs, and one of these tides have set in our favour and with an irresistible current let us take advantage of the situation.

Mr. G. K. Parekh, Sir Gangadhar Chitnavis, Dr. Tej Bahadur Sapru and others supported the resolution which was carried with acclamation. The President took the chair amidst loud cheers. He began to read the speech which being inaudible from the distant corner, people began to leave the hall. The Subjects Committee was then formed and the Conference adjourned for to-morrow.

CONGRESS PRESIDENTIAL ADDRESS.

Press Comments.

CALCUTTA, December 30.

Referring to the Amritsar Congress, the "Englishman" says:—It is evident that deliberations are not to be marked by any kind of harmony.

The "Statesman" says:—The inflammatory address of the President shows a flagrant error of judgment. The "Daily News" says:—The Presidential address has been conceived in no idealistic vein.

BOMBAY, December 29.

Commenting on the Congress Presidential address of Pandit Motilal Nehru the "Advocate of India" says:—Pandit Motilal Nehru's labours resulted in nothing but long stirring lamentations that already had been heard and some misrepresentations, misstatements that ought perhaps to have been expected. He repeated as many lies on British rule as could recollect and made several inexcusable misstatements on the Government of India Act.

Moderate Conference.

Calcutta, December 30.

The second session of the Moderate Conference commenced this afternoon in the Calcutta Town Hall with about 650 delegates and an equal number of visitors. Among the distinguished visitors and delegates on the dais were the Maharaja of Burdwan, Sir K. G. Gupta, Justice Chowdhury, Sir R. N. Mukerjee, Sir Nilratan Sircar, the Vice Chancellor, Calcutta University, the Hon'ble G. K. Parekh, Sir Gangadhar Chitnavis, Kumar Arun Chander Sinha, Sir Ali Imam, the Hon'ble Mr. Shafi Sir Devaprasad Sarbadhikari, the Rajas of Santosh and Digjapati, Dr. Taj Bahadur Sapru, Kumar Manindra Chunder Sinha and the Hon'ble Sachidanand Sinha. Among those who sent messages regretting inability to attend and wishing success were the Nawab of Dacca, the Maharaja of Durbanga, Nawab Abdul Raheem, Sir Sopin Krishna Bose, Pandit Radhakant Malaviya, son of Pandit Madan Mohan Malaviya, Ambica Charn Mazumder, Kaviraj Sachir Chunder Sen and Messrs. Sriivansa Sastry and P. Ramaswami Iyer. The last two gentlemen are expected to-morrow.

BOMBAY, December 29.

The "Advocate of India" says:—Pandit Motilal Nehru's labours resulted in nothing but long stirring lamentations that already had been heard and some misrepresentations, misstatements that ought perhaps to have been expected. He repeated as many lies on British rule as he could recollect and made several inexcusable misstatements of the Government of India Act. It is a tragic failure of leadership.

The "Bombay Chronicle" says:—The country will congratulate Pandit Motilal Nehru on his splendid address. He analysed the principal subjects agitating the public mind and offered suggestions worthy of respect throughout the country. The address was singularly discerning and may be regarded as the best statement we have of the black year 1919.

The "Hindustan" considers that the Pandit has fully justified the confidence placed in him by his countrymen. The address though not profound or original in thought presents a brilliant attitude towards the Government of India Act and should win the assent of moderates and extremists alike.

The "Prajamitra" says that the speeches of the President and the Chairman were worthy of the occasion. They boldly and with warmth detailed and criticized the horrors perpetrated in the Punjab, but used no unnecessary word. Another merit lies in the fact that they exhorted brother citizens to be careful to see that they gave the same freedom and justice to all their brethren which they asked from His Majesty's Government.

The Sanjvartaman considers the address very moderate in tone and lofty in ideals. Regarding the Reform Act the paper says that the President has given the lie direct to imaginary fears of the moderates that the Congress will not accept the act. He has shown the country the clear path of its duty towards reforms.

విదేశ తంత్రివార్తలు

[వైబరు వజ్రస్వ]

యూరోపియను వైద్యులు.

లండను, డిశంబరు 20:—భారతీయ వైద్యకళాభివృద్ధి కమిషన్ యొక్క పరిశోధనలకు అన్ని వైద్యకళాపరిశోధకులకు ప్రత్యేకమైన వార్త కావలయునని మాంజేరు గారు ప్రకటించుచున్నారు. వారు యూరోపియను వైద్యకళాపరిశోధకులను పరిశోధించుచున్నప్పుడు వారికి సహకారమును చేయుచు, రెండేళ్ల పరీక్షన పరిశోధించుటకు కావలసిన ప్రామాణికములను నిర్దేశించుటకును, వీరికి సలహాను ఇచ్చుటకును రూ. 700 లు, కమిషన్ రూ. 750 లు, ఇంకా వైద్యకళాపరిశోధకులకు పొందుటకు వారు అంగీకరించుటకు భారత వైద్యమండలి యామల సంవత్సరము వైస పనిచేసి యుండవలయును. వైద్యకళాపరిశోధకులను, వైద్యులను అలవెక్కునూడ తయారుచేసి ప్రకటనలో తెలుపబడినది.

జర్మనులయొద్ద నాకల చెడగొట్టుట

లండను, డిశంబరు 28:—జేషను న్యాయపరిశోధకులు తెలియబరచుచున్నది. స్పాన్సర్మెంట్ పనిచేసిన జర్మనుల యొద్ద నాకలను రాబోవు సంవత్సరములో మిత్రమండలివారి వారి కాపాడుమునా చూచుచుండగా తుత్తుయలు చేయుటకు తీర్మానింపబడినది.

బెల్జియను వలసదేశీయములయొద్ద రాజకీయము

బ్రెస్టు, డిశంబరు 28:—బెల్జియను వలసదేశీయములయొద్ద ప్రస్తుతము లండనును గుర్తుచేయుచు, జర్మనులకు అభివృద్ధిని బుకొనా ఉజ్జీడి రాష్ట్రములను వాటినిమిటి వారి తరపున గ్రేటుబ్రిటను పరిపాలించుటకు చేయుట కరకు ప్రయత్నించుచున్నా దనియు పూర్వపు జర్మనులకు అభివృద్ధిని బెల్జియను వారికి తెలుపలేదనియును: బెల్జియనులకు నాడ నజేవిధమున నుండుటలు చేయుట కరకు ప్రయత్నములను జరుపుచున్నా దనియు: ఇండిమెంట్స్ తెల్ల పరిశోధనాముచున్నది.

సిన్ను ఫెయినరుల రాజప్రతినిధి ప్రాసాదము నెదిరించుట.

లండను, డిశంబరు 28:—నెదిరించుటకు 12 రు నిన్ను ఫెయినరుల దెబ్బనుండలి రాజప్రతినిధి ప్రాసాదము నెదిరించినది. ఇంద్రుల వైఖరిలో నన్ను ఒక యుద్ధానికిని సిన్ను ఫెయినరులకును లోకమును జరిగి అయ్యుద్ధానికిని వైఖరిలో నొకడును తుపాకీలో కాల్చబడినది. ఇంద్రులకు మరణించినది. ఫీల్డ్స్ పార్కునుండి యావలకు బోవుచున్న సలగురు మనుష్యులను పోలీసువారు పట్టుకొనిరి.

రాజప్రతినిధి ప్రాసాదము నెదిరించుటకు గూర్చి వివరము లింకను తెలియజేయుచు. కాని ఉదయము 12 గంటలపుడెదిరించుటకు వచ్చు గుండు జరిగినట్లున్నది. లోపల నున్న వారు కొంతమరణమును గుండుప్రేమ చప్పుడును వినిరి. ప్రాసాదమునకు పావుమైలుదూరమునుండి వాడిదారుల తుపాకులు కాల్చినట్లున్నది. తుపాకులుమాత్ర మెక్కువసేపు కాల్చబడలేదు.

ఒకాద్ది, లిట్టివాపు రాయబారములు

లండను, డిశంబరు 28:—ఒకాద్ది లిట్టివాపు రాయబారములకు మరల ఆరంభమైనవనియు, ఈమరల అనకులముగ నున్నట్లున్నవనియు నిధికారులు ప్రకటించుచున్నారు. సమాధానము తురురచ్చు నని తలంపబడుచున్నది.

సూడను మూకలు.

లండను, డిశంబరు 27:—కెయికోనుండి వైద్యులపరిశోధకులు తంత్రి వచ్చుచున్నది. టూబీ సమీక్షనందలి బ్రిటిషు సంరక్షకభటుల నెదిరించి వారిలో 12 రును చంపిన సూడను మూకలను వెంటాడవలయునని ఉద్దేశమున మేజరువైబు గారు టూబీనుండి సమీక్షనందలి మరల కొంతమంది తంత్రులను లతని నెదుర్కొనిరి. యుద్ధ ముతివారునుగా జరిగెను. మన వైద్యులలో 7 నును మరణించిరి. 9 గురును వైద్యులు తగిలినవి. మంగల్లా గవర్నరుగా రతనిసహాయమున బోయిరి తెలియు

చున్నది. వివరములంకా తెలియజేయుచున్నది. క్రొవైకులు వేయించి మనప్రభువునకు నెదిరించి రుసుము 22 రు రాంకరులను నలుగురు కార్మికులు చంపబడినారు అటువలయు క్రొవైకు తంజన బడినారు తెలియజేయుచున్నది.

జర్మనుస్థిమరులను బిటరున కిచ్చుట.

వాషింగ్టన్, డిశంబరు 27:—విల్సనుగారి మాచనపై ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రముల కెయికోనుచేసిన 7 జర్మనుస్థిమరులను మరల బిటరున కిచ్చివేయ బడినది.

మిత్రమండలి ప్రత్యుత్తరము.

పార్లమెంటు, డిశంబరు 27:—మిత్రమండలివారు జర్మనుల నొకనకు ప్రత్యుత్తరము నొసగుచు ఇప్పుడున్నరీతిని జర్మనుల ప్రాటోకాలపై సంకేతము చేయవలయునని నొక్కి నొక్కి చెప్పుచున్నారు. స్పాన్సర్మెంట్ పనిచేసిన గూర్చి జర్మనులు మిత్రమండలివారి కిచ్చుకొనవలయు సామ్యము తగ్గించుటకు తాము సిద్ధముగ నున్నారనియు, జర్మను లిట్టివల కొంత వావిలా సామగ్రిని విక్రయించియు తెలియజేయుచున్నాము, అందులకు మిత్రమండలి వారంగీకరింపరనియు, ప్రాటోకాలలో తెలిపిన వాటికి బదులుగా మరలయొకరికల నిచ్చిన మన జర్మనుల మాచనకు మిత్రమండలివారు సమ్మతించుననియు, ప్రాటోకాల పైజర్మనుల క్రొవైకులు సంకేతమును జేసినవెంటనే స్పాన్సర్మెంట్ రాగతియులకు గాను నిర్బంధించుచు జర్మనులకు యుద్ధ కార్యములొనర్చువారు తప్ప తగ్గిన అందరినూ విడువబడుననియు వా ప్రత్యుత్తరమున తెలుపబడినది.

అ|| సం|| రాష్ట్రములు-జపాను

న్యూయార్క్, డిశంబరు 27:—18 వ తేదీని వ్యాపిన్ స్టానుకుండి ఇట్లాక్ తంత్రివార్త వచ్చెను. జపాను జేషమునందే తంత్రుల నకునరిగి తగిన కార్యక్రమము వారంభించవలయునని సంకేతము గూర్చి ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రములకు జపాను వారికి సమాధానము తురురచ్చు జపాను అధికార ప్రకటనా సంఘమువారు తెలియబరచుచున్నారు.

తుర్కీ డిప్యూటీమిషను

కన్స్టాంటినోపల్, డిశంబరు 26:—సంధిసభ వారి యెదుట తుర్కీతరపున వాదింపబడుటకు సమాచారము సంకీర్ణి ప్రాడీకరించ వలసినదని యేర్పాటు చేసిన కమిషను అధ్యక్షుని, సంధిసభ వారికిలోనే తురుకన్యరాయబారుల వాద్యనింపగలరు గావున, ఆపనినరిగిని వేయు యగించవలసినదని గ్రాండుజేషగారు తెలియబరచిరి. తుర్కీలో నింతలోనే సంధియొనరింపబడునని ప్రాకమిషనుల గ్రాండు జేషగారికి తెలియబరచిరి.

భారతభూమి-పరాసు వారియుద్దేశ్యములు

పార్లమెంటు, డిశంబరు 27:—హిందూజేష ప్రాత్రపార్లమెంటులో పరిపాలనను విమర్శించుచు పైంపునైతిక ఇట్లు ప్రాయముచున్నది. మాతముగాభివృద్ధిని పరాసు వారత్యంత స్నేహవాన్మయములలో నిలకలునుండును. అనేక వలసదేశములను గలిగిన దగుటచే దానికి సమాచారములను చాల యుపయోగకరముగ నుండగలదు. హిందూజేష మహాసభ్యుల యంతయు కాంతనయమును కులసహగ పరిష్కారమును గాకయని ప్రాప్తు కోరుచున్నది. ఈ మాతన ప్రయత్నమున బ్రిటను విజయముందున ఆంగ్లక సమ్మతమున్నది. హిందూజేషమండలి ఆంతరింగిక విధానములపై ప్రాణ్దేశము సమస్యల నిర్మూలించునపుడు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము యొక్క విదేశీ విధానము చాల మరకాధారపడి యుండగలదని దాని సమ్మతము.

అమృతసరము అల్లరులు-విచారము

లండను, డిశంబరు 28:—ప్రజలసభలో స్వామిగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు మాంజేరు గార్లు చెప్పిరి భారతవారీయమహాసభ వారు మాంటరు కమిటీని విడిచివెట్టుట, నిజము నిర్బంధముల సామ్యమును తీసికొనుటకు నీలతని చెప్పుట వలన వారట్లు చేయలేదు. నిర్బంధముచే సామ్యమునిప్పించుట కధికారులు తగినవకులు నెప్పుచిరి. కాని విచారణ జరుగునంతకాలము తగినవామినుపై నిర్బంధములకు పూర్తి విడుదలవలసినదని కాంగ్రెసు కోరినది. అందు కంగీకరింపరనున, కాంగ్రెసుప్రతినిధులు విచారణసంఘమును విడిచిరి.

మొదీధర.

లండను, డిశంబరు 24:—మాంజేరు కమిషనరీలు తెలియబరచుచున్నది. బాగారమును మరల చాలయదిగోడుచున్నాను. హిందూజేష చాల విశేషముగ గోరుచున్నది. మొదీ విశాసనకు సరకు బాగుగ వచ్చుచున్నది. బాగారమును గూడ విశేషముగ గోరుచు చీవానాన అమెకాకుండి అతి విశేషముగ మొదీ వైఖరిలను తెల్పాయుచున్నాను.

ఇటలీ ప్రధానియొక్క సురము

పార్లమెంటు, డిశంబరు 26:—ఇటలీ ప్రధానమంత్రి జనవరి 2 వ తేదీని లండనునకు బయలుదేరుచున్నాను. పిచ్చుకు సరకు లాడుచున్నా గారితో గలసి పార్లమెంటు కేరకు.

అరబ్బీ ప్రభుత్వము వారిలో

రాయబారములు జరుపుట

బాస్టా, డిశంబరు 28:—అధికార ప్రకటనము—20 వ తేదీని మేము ఆబూద్ కాముల వాగ్మియమిని అప్పటి నుండి మొదటి ప్రభుత్వము వారిలోడల రామాధును మార్చి గాని తోడల రామాధులను సడవుచున్నాము కాంతి సంస్థాపనాధము బ్రిటిషు వైద్యములకు మరల దిరాబానన కేరకు చాల ప్రకటనము నుండగలదని అరబ్బీ ప్రభుత్వమువారు తెలియబరచిరి. రామాధును మార్చు ప్రతిభలు అట్లు కోరుటయే గాక అరబ్బీ ముఖ్యవైఖరిలోగిరి సద్దుమరణము నిచ్చుచు మాడ గోరి. రెండుకోరికలకు గూడ తమని నిరాకరించెను. డెయిరెజ్మన్లో కాంతిని నెలకొల్పరల యనను ఉద్దేశముతో బ్రిటిషు వైద్యము లచటికొనబడినవనియు, రాయబారుగా రిప్పడరాజమును వ్యాపించ కేయులకు అరబ్బీ ప్రభుత్వమువారు కాంతి నెలకొల్పరల యన్న దనియు చెప్పి యాసే వాని మనకైవలకు తిరిగియుచ్చి కేరకునందని అతిగెను. ఇంద్రుల వైఖరిలో నుండితమగ ఆబూకేమెలకుదేరి. ఇందుకు గూర్చి ఇటువై యూరపులో నేమైన చక్క జరిగిన జరుగవచ్చును.

తుర్కీ విధానము.

లండను, డిశంబరు 28:—శ్రీచక్రకర్త గారి బ్రిటిషు భారతీయపాత లనేకమంది తుర్కీ విషమును ఉదావంతమగు విధానము నవలంబించుచున్న ప్రధాన మంత్రిగారి కోవిజ్ఞానము నందీ. అబ్దుల్ ప్రభువు, అబ్దుల్ ప్రభువు, అగాథాను, అబ్దు గాలీ, సర్ మాంజేర్, భురసరీ, సర్ ధియాదర్ మారిను, అబ్దుల్ ప్రీమాతోర్, మేజరుసరళు క్లావిజ గారలు గూడ విజ్ఞానము సంకేతము చేసిరి. చిన్న అజియా అడ్రెయినోపిలు, కన్స్టాంటినోపిలులకు తుర్కీకుండి వివరములు కొనరెంచు ప్రయత్నములకు వారు ఖండించుచున్నారు. తుర్కీ సొక సంకేతక జేషము కిచ్చుచును మెక్కామెడికాలను బ్రిటిషు వారి కప్పగించుటకునూ ప్రయత్నింపరలదని అవిజ్ఞానము కోరుచున్నది ఈ ప్రయత్నములకు పురాల వాధికారులను మెక్కామెక్కాగాని కిచ్చివేయ వచ్చుకొనవలసి కావచ్చుకారము నున్న మరలను తిరు ముక్తాగాచే నీయ బడవలయునని వారు కోరిరి. తుర్కీ బలంత్తరముగ నుండుటవలన ఎల్లప్పుడు నుండు యుద్ధ ప్రమాద మంత ఆపాయకర మైనది కావలెను నని వారిలో తెలుపబడినది.

వీరసంయుక్తనాటకము.

మోచెర్ల హనుమంతరావుకవికృతము:

ఇది యశుమహాపండిత కృత్రితుల జనుచుండు యభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగా పృథ్విరాజుకు బెండ్లియొడి స్థానేవైరయ్యుధమున వీరవిహంగము నలిపి వీరవ్యసముకు జూత కొన్న భారతీయ వానిమణియును సంయుక్తాదేవి చక్రపాణి. ఈ యయ్యయే ముఖ్యభూమినిక త్రిభువన జేషముకొను. భారతీయ గౌరవముకొను—పారాజి మహామృతీ అనేనా సమామామును బటావంచు కావించి కడపటి వీరసాధ్యమునది. ఇందు బృథ్విరాజుకొ గాతిరే:—సంయుక్త పతిభక్తి జనుచుండు యొర్విజేషము మూర్ఖత—ఈవ్యధిల్లుదుర్బాగ్ధపుంజుల—దేవకర్మ—పరాక్రమానుము విదేశరింతలదినది. దేశభక్తి రాజభక్తి వీరభక్తి పతిభక్తి మున్నగు వాని కాటపట్టును సుభక్తిలిన ప్రదగ్ధమోక్షముగా రక్షించబడినది. వెల రు 1-0-0, కలయువారు- ఎమ్. హెచ్. రావు, సింధు సర్దు, కాకినాడ తిని వ్రాసిన బడముగలరు.

హైదరాబాదు.

21 వ డిశంబరు, 17 వ బహుమన్

గుల్బర్గా ను బేదారుగనున్న నవ్యాలు అక్కిలబండ్ల బహుమన్ గారి స్థానమునందు గుల్బర్గాలో ఆర్మీలో తాలూకా బాధ్యత నున్న సవ్యుడు బయ్యనల్లా బడిన్ సాహెబు లెల గ్రామీ బాధ్యత అట్లా గారిని నియమించడమునకు 22 వ నవంబర్ 1922 తేదీన శ్రీ నిజాముగారు తీర్మానము చేసిరి.

నవ్యాలు బహుమన్ బహుమన్ గారి బాధ్యతలో రెండవ దివ్యులకు మహమ్మదు మస్తాఫాఖాన్ సాహెబు గారిని నియమించు మూడవ దివ్యులకి అధికారమును, నియమించు 800 రూపాయల వరకు విచారణాధికారమును ఒకగుమ వారు మూడు సంవత్సరములలో జూడివల్ తరీఖ్ లో ఉత్తీర్ణులు కావలయుననే నియమించు నియమించిరి. జతీయు వారి నివాసము ములా గ్రామమునందు వలయును.

హైదరాబాదు సంస్కృతీకరణములలో చచ్చు పట్టణము నకు తెల్లయిండి లెగిరి వచ్చిరి.

నిన్న సాయంత్రము మూడుగంటలవేళ లోకమ్యాన్ లెటరుగారు చచ్చు పట్టణమునండి పునాత్ తెల్లయిందగ వాడి జేమనదగ్గర రైల్వే యుద్వోగులు తేనీరు తాంబూలముల నొసంగి తారి గౌరవించిరి. తెల్లయిందగ వారిదగ్గర వార్తమై వచ్చియుండిరి. వారిని పునాత్ తాంబూలముల తేనీరు వారు ప్రయాణము చేయుచుండిన బండినిగూడ పునాత్ తాంబూలతో అలంకరించిరి.

రాయచూరు జిల్లాలో విద్యుత్ క్రి నిర్మాణ యంత్ర కాను నిర్మాణించుటకు యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ఇందు నిమిత్తము స్థలవేలకొనకముందు కానిటరీ ఇంజనీయరు వ్రాక్ బ్రిడ్జిగారును లోకలభ్యుడు కాజం అగు మోర్స్ గులాం అహమ్మద్ సాహెబుగారును, హైదరాబాదు విద్యుత్ కార్యాలయ సహాయోద్వోగి రాయచూరు తెల్లయి.

హైదరాబాదునందు 15 వ బహుమన్ తేదీన జననం 16, మరణము 52. అందు ప్లేగువలన 14 వ మరణించిరిని పోలీసు కమిషనరుగారు తెలియజరిచిరి.

18 వ బహుమన్, 22 వ డిశంబరు

ఎక్కిలబండ్ల కొన్నింటిని (వెసిడెంట్) గుర్తించిరి. 81 వ డిశంబరునకు వారు లెగిరి తిరుగుట.

16 వ బహుమన్ తేదీన అంతమునందైన వారములలో హైదరాబాదునందు ప్లేగు 66 గురు తగిలి అందు 48 గురు మరణించిరిని వివరించు.

అలంతిఖాన్ భాగములో 61 వ తేదీ 1 మ 1, బారాగల్లి 6 వ మరణము 2, ఘానీబాదు 7 వ 1, మొగల్పూరా 1 వ 1, మహబూబ్ నాహీ 5 వ 3, గుల్తానాహీ 6 వ 5, అలావే ఎక్కిమా 3 వ 2, జులూకూరా 1 వ 0, ఘానీకేట 2 వ 1, చారాపాజన్ 5 వ 4, ముడిబాదు 1 వ 0, కూచేబాహీరా 1 వ 0, కోకాతల్లి 1 వ 0, హుసేనియాలం 5 వ 1, పురాబాఫర్ 6 వ 6, గొల్లిపూరా 1 వ 0, దగ్గి జులూకూర్ 1 వ 0, లాల్ దర్వాజా 6 వ 3, ముస్తఫా పునాత్ 1 వ 0, కార్యావేసాహువాన్ 1 వ 0. లోయరు ఘానీకేట 1 వ 0. లంగర్ హామ 9 వ మరణం 6.

19 బహుమన్, 23 వ డిశంబరు.

కుబేరుకర దేశములగు కేసు నిన్ను హైకోర్టులో అందరి కట్టియెడుట తీర్మానించడ మయినది. వారి కుమారుడు అక్బరురావుగారిని విడుదలచేయడ మయినది.

కేసరావు వక్తిలగారు వాసున వాయుగారు, రాఫు వేద్రరావు వక్తిలగారు, దావూర్ కిన్నెగారు, పాండురంగ రావు వక్తిలగారు, గోవిందరావుగారు మున్నగు ప్రముఖుల కార్యక్రమముల నిన్నటి యందయపు రైలులో అమ్మ పరమనకు తెల్లయి.

నిజాముగారు ఉమారేఖన్ వాక్ (మరణించుక కా ర్యాలు ప్రధానోద్వోగి) మో - మోర్స్ మోహమ్మదు మోహమ్మద్ సాహెబుగారును, కయ్యపురమునందు జరుగ బోవు యెద్వోకేమల్ కాఫర్ కేసునకు నిన్నటి మొయిలో బహుమన్ తేదీన.

హైదరాబాదు శేఖరంగల్లుకు దారా (సంఖ్యలు) వై వెల్లయిచ్చారు. విద్యాభ్యాసాధికారి యగు రాన్ మహమ్మద్ గారు 27 వ డిశంబరున హైదరాబాదుకు చేరుచు.

గుల్బర్గా ప్రధాన వ్యాధికారి యుద్వోగ స్థానమునందు హైదరాబాదులో నియమింపబడిన మోర్స్ వం మొయిబాద్ సాహెబుగారిని తీరిస్తామనందు హైదరాబాదులో రెండవ దివ్యుల నియమింపబడిన మోర్స్ వం మొయిబాద్ సాహెబుగారిని నియమించిరి.

కొత్తూరి (పోలీసు) కమిషనరు. గేర్, దొరగారు కరంగల్లుకు దారామీద తెల్లయి.

అచటినుండి కరీంనగరునకు కూడ తెల్లయి. గౌడ్ దొరగారు భీమజిల్లాలో దారా చేయుచున్నాడు.

మేజరు మహమ్మద్ గారు మాలెగాంకు తెల్లయి.

కొండల్యాడేమన్ తాలూకాదారు అగా గులాం మోహమ్మదు సాహెబుగారు కొన్ని కేసులు జరిపినందున శ్రీనివాసువారు వారినిపించి నియమించిరి విచారణ నిమిత్తము అజ్ఞానంబిరి.

మహబూబ్ నగరం జిల్లా మొదటితాలూకాదారు మోర్స్ వం మొయిబాద్ సాహెబుగారు మహబూబ్ నగరుకు తెల్లయి.

మోర్స్ మోహమ్మదు ఇబ్రహీం సాహెబు సాయుక్త గారు హైకోర్టునందు నొకజడ్జి నియమించబడినందున వక్తిల సంఘమువారు వారికి విచారించిరి. ఇందు హైకోర్టుజడ్జిలందరూ తదితర ప్రముఖులు విచ్చేసియుండిరి.

17 వ బహుమన్ తేదీన హైదరాబాదునందు జననం 6 మరణం 57. ఇందు ప్లేగువలన 18 మరణించిరిని పోలీసు కమిషనరుగారు తెలిపిరి. కాని ప్లేగు 6 గురు తగిలి 4 గురు మరణించిరిని ప్లేగు కమిషనరుగారు తెలిపిరి.

20 బహుమన్ 24 వ డిశంబరు.

యెద్వోకేమల్ అలంతిఖాన్ ఇంక కొన్ని ముసముల వర్తంతము ఇచ్చుచుండుటకు ఆలోచన జరుగు చున్నది. (ప్రస్తుతము జవాహర్ మహల్ అలంతిఖాన్ నియమించు ఫిర్యాదు వారు అక్బరుమొయిబాదు జరలగానికి వచ్చిరి.

లోకలభ్యుడు కమిషనరు మోర్స్ గులాం అహమ్మద్ ఖాన్ సాహెబుగారు ఇంద్రావతి నెకలరీగ శ్రీనివాసుగారిని నియమించబడిరి. కావున వారి రెండుజడ్జిగారు లను చూచుచుండురు.

ఇంతవరకును ఎటువంటి దిగుమతులైన నుంకముకు అభివృద్ధిచేయుటకు గూర్చి యాలోచన జరుగుచుండెను. (ప్రస్తుతము శ్రీనివాసుగారు, మేకల యెగుమతుల కాలము కావున వీటిపై నుంకముకు త్వరలో నిర్ణయించుటకును, మిగిలిన ప్రస్తుతము అభివృద్ధిచేయుటకు 1 వ ఇస్తుందియన తేదీ నుండి అచిలులోనికి తెచ్చుటకు శ్రీనివాసువారు అజ్ఞ చేసిరి.

18 వ బహుమన్ తేదీన హైదరాబాదులో జననం 24, మరణం 57. ఇందు ప్లేగువలన 10 గురు మరణించిరిని పోలీసు కమిషనరుగారు తెలిపిరి. ప్లేగు కమిషనరుగారు ముస్తఫా 5 గురు ప్లేగుతగిలి 6 మరణించిరిని తెలిపిరి. ఇంక జేమనదగ్గర తెలియదు. ముల్తానాహీ 1 వ 1, కూచేబాహీరా 1 వ 1, దగ్గి జులూకూర్ 1 వ 0, బారాగల్లి 1 వ 0, మోహమ్మద్ 1 వ 0, మహబూబ్ నాహీ 1 వ 0, మోహమ్మద్ 1 వ 0, లంగర్ హామ 1 వ 0.

21 బహుమన్ 23 వ డిశంబరు.

మహమ్మద్ సాహెబు ఏమియున్నంత గారి బాధ్యత అల్పము జిల్లాలోని శ్రీనివాసువారి గారికి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నియమించిరి అధికారమును హైకోర్టువారినిపించిరి.

హైదరాబాదులో 18 వ డిశంబరు తేదీ నుండి జరుగు చున్న నిజాం ఆమురేఖన్ యువానీ తిల్కి శిశువు కమిషనరు ముస్తఫా అందులకు వలయు సేర్పాటులు వివిధ బడులనున్న వివిధ కార్యములనుండి గొప్ప గొప్ప వైద్యులు కలిపి రాగలరు. రావుసాహెబు ఘానీరాం సేటు గారు కాఫర్ కేసుల నిమిత్తము 5000 రూపాయల నియమించు సంస్థమునకుండిరి. కాని కాఫర్ కేసు మేజిస్ట్రేటు కమిషనరు ఒకవైపున యాభారమునంతన వైదుల మంచిది కాదనినందున వారి కోరిక ప్రకారము 501 రూపాయల నియమించు కాఫర్ కేసునకు సామ్యు తక్కువగునెడల దానిని తామే యిచ్చెదమని వాగ్దానముచేసిరి.

19 వ బహుమన్ నందు హైదరాబాదులో జననం 19, మరణం 57. ఇందు ప్లేగువలన 9 గురు మరణించిరిని పోలీసు కమిషనరు 8 వ ప్లేగు కాని ప్లేగు కమిషనరుగారు 12 గురు ప్లేగు తగిలి 7 గురు మరణించిరిని తెలుపుచు.

23 బహుమన్ 27 డిశంబరు. శ్రీనివాసువారి మహమ్మదకరముల నువ్వాయము 28 డిశంబరు తేదీ రాత్రి అనరెగిగ్ నర్ వ్యూ ఆర్టు ప్రేసర్ తేదీ ప్రేసర్ గారికి కింగ్ కోట్లకు దొక విచారణ బడినది. అనయమునందు శ్రీనివాసు గారు నానాదకమున నీ క్రిందియవ్వాయము నొసంగిరి.

నర్ వ్యూ ఆర్టు ప్రేసర్ తేదీ ప్రేసర్ గారి గౌరవార్థ మై నేటిరాత్రి మనమందరము చదు సమావేశమైతిమి. మనము కూడియున్న సంవత్సరము వారు మనలోనుండి వెడలిపోవురు రను విచారముతో కలసియున్నది. ఎందుకనగా వారు కొలది దినములలో ఇచ్చెనుండి తెల్లవలసిన వారయ్యున్నాడు. ఆనయము మనము చుగుచున్నది. మనము వారిని విడిచిపెట్టె కలసినవార మయ్యున్నాము. వీరికి హైదరాబాదులో కొంత కాలమునుంచి సంబంధముండియున్నది. అందుకు గూర్చి విచారణ మనకు సంతాపమును కల్పింపచుచున్నది. పూర్వము ముక్తిదేవస్మరణముల క్రిందట 1891 సం.లో చరిత్రము నందు వారి విద్యార్థియగు కొల్లాపూరు మహారాజుగారితో నివటికి వచ్చి మా కండ్రిగారికి అతిథిగనుండి. ఇంకొకసారి ఆర్టింగు రెసిడెంట్ గు కచ్చియుండిరి. అప్పుడు కీర్తిశేఖరుగారు వచ్చియున్నారు నర్ అల్లెగూడరు పిక్ పే గారు నెలవువైన తెల్లయుండిరి. మూడవవర్షమును 1916 సం.లో భాయపు రెసిడెంట్ గు రావడమునది. అప్పటినుండి నర్ వ్యూ ఆర్టు ప్రేసర్ తేదీ ప్రేసర్ గారు ఇచ్చుచున్నందుండిరి. అప్పటినుండి వీరు తరు ప్రేసర్, ఉత్సాహము గౌరవములతో తరుతో మనము కలిసినివారి కమిషను రంజింపజేయుచుండిరి. ఈ వా వాక్యములలో అతిశయోక్తి యెమియులేదు. ఏలనక హైదరాబాదు దురియమిని తరు పురాతనపు గౌరవములనుగ నెంచుచున్నాడు. వారినియొగము ఇచ్చి దేవతల సంతాపకరము. ఇక్కడి విశేషము సమయంలో తేదీ ప్రేసర్ గారు యొగి చాల కంతోమకరముగ నుండిరి. వారు తలపెట్టిర రెసిడెన్సీ యొక్క మును లన్నియు చాల పూర్వముగ కొనసాగినవి. మతియు అతిథియొక్క మనములలో వారి సంతోష మెక్కుటికి జ్ఞాపకమును. నిజమున వెన్నుకున్నవియును దుండ నుసిన లక్షణములన్నియు ఈదంపతు లెరువుచుండు మూర్తి భవింబించి అందరకు తెలియునని నేను విశ్వమునకు చెప్పుచున్నాను. వారి యుద్వోగముయొక్క విద్యుత్ కర్మలను వారు నెలక్షణముగ జరిపిరి. నానాకార్యములయొక్క వ్యవహార విషయములలో వారి మనమునకు చిత్రంపబడినవి. వీరెవరు నెవరు నేయే కార్యములు చేసిరో అయియున్నతరు కార్యములతేనే శ్రద్ధతో పట్టుదలతోచేసిరి. వారితో సంబంధించిన నా స్వనివిషయములందు కూడ వారెట్టి శ్రద్ధ వహించిరి వాస్తవము విందులోనే చెప్పుచుండిరి. వైసరాయి బహుమన్ గారు ఇచ్చెటి దయచేసిన సందర్భములో కూడ అదే విశ్వాసము శ్రద్ధా చూపించిరి. వేయే సర్కారుకు సంబంధించిన వ్యవహారములందు కూడ వారు విశ్వాసమునే స్థిరముగ నుండిరి. వారికి విశ్వాసపాత్ర మయినకోరికల కొనసాగిన దెన్నుకున లేవు. వారు ఎల్లప్పుడును నడుశ్రద్ధతో నిష్కములతో నాకు నలవల నొసంగుచుండిరి. కాని యేదైన నొక విషయమునందు మా కిరువురు భిన్నాభిప్రాయము కలిగినను, అది మా విశ్వాసమున కుంకమున కలుగజేయలేదు. ఇప్పుడు వారి యుద్వోగము హైదరాబాదునందు మిగియున్నది. ప్రపంచవ్యాప్తము యుండిన మహాసంగ్రామము సంకు ముంపుల శక్తిసామర్థ్యములు అన్నవ్వమును ప్రామునందు కూచుండుచుండినపుడు నేను చేసిన ప్రయత్నములు వీరి సాయముననే కొనసాగింది. సోదర సోదరీ మణులారా! నర్ వ్యూ ఆర్టు ప్రేసర్ తేదీ ప్రేసర్ గారు మనము కదలి పోవుచు మన కోశ్మలను తమ వెంట తీసికొనిపోయి తమ చేరునందు మనకు లాభకర మగునట్లుగ సంవత్సరములకింది ఉడయోగించురు గాక. ఇందు నేను నా ప్రేమిమిత్రు లగు విరియపుయొక్క అగోగ్యభివృద్ధి గురించి వేసుచు విరమించుచున్నాను.

కడతెనరాత్రి రాధకరణమునందు హైదరాబాదు రెసిడెంట్ గారు నర్ వ్యూ ఆర్టు ప్రేసర్ వారి సత్తువకి గార్తవ విచారించిరి. అందు కట్టణమునందలి ప్రముఖులు, సర్కారు యుద్వోగులు, సికింద్రాబాదు బొలారమునందుగల యూరోపియన్ అగోగ్యుల తేదీని విచ్చేసిరి. అట్టి సందర్భమున శ్రీనివాసువారు మహానరమును నువ్వాయము నొసంగిరి.

పోలీసు కమిషనరు రిపోర్టు 20 బహుమన్ తేదీన హైదరాబాదునందు జననం 2 మరణం 45. ఇందు ప్లేగువలన 8 అని పోలీసు కమిషనరు రిపోర్టుచేసిరి.

21 బహుమన్ తేదీన జననం 9 మరణం 56. ఇందు ప్లేగువలన 18 గురు మరణించిరి.

649

నమకము

1842

బంగారు, వెండి, రత్నముల

నగలును, ఇతర వస్తువులును

వాటిను యిచ్చిన పువ్వుకొని వైకము ఇవ్వబడును.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చైవాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

నగలు వాణ్యముగాను, పూచీతోడను సుయైన ధర లకు తయారుచేసి విక్రయించుటకు వుంచబడును. తయారుచేసిన వాటిని ఆతిథియుగా ఆర్జునమేరకు తయారు చేసి ఇవ్వబడును. ఒకసారి ఆర్జునమిచ్చి నగలు తయారు చేసుకొన్న వారికి వ్రాసి మామయ్యకం తెలుసుకోవచ్చును.

నిరాశచెంద నవసరములేదు

మా మకరధ్వజము

నేనించువారికి తప్పక శ్రీ శ్రీబలము కలుగును. ఏ సమయమందైనను ఎంతవయస్సులోనైనను నేనించ వచ్చును. సరియైన అనుపాదముతో వాడిన అద్వితీయమైన గుణమునిచ్చును.

ఈ శ్రీంద్ర వ్రాయబడియుండు గంగతలు మకరధ్వజము వాడుటకలన గలుగు ఆర్జునకేంద్రుని మీకు తెలుపగలదు.

1 దీర్ఘ కాలమునుండి యందుకుట్టి అశ్రీ వ్యాధిని కూడ ఇది తప్పక కుదుర్చును.

2 తుల్యతే బాధకుడువారు తక్షణమే రాజౌషధమని పేరుగాంచిన మా మకరధ్వజమును ప్రత్యేక అనుపాదముతో వ్యాధి ముదరకమున నే వాడవలెను.

3 శ్రీలక్ష్మ (అంటుగునకము కలుగునట్టికొప్పి, ఎత్తు తెలుపు చున్న గురుమవ్యాధులు, గర్భప్రావణము మొదలగు) అన్నివిధములైన వ్యాధులకు దీనిని వాడవచ్చును. వ్యాధిని కుదుర్చుచు మంచి బలమునిచ్చును. ప్రళయమైన తరువాత ముఖ్యముగా శ్రీలక్ష్మ నీరుతగిసింది.

4 మకరధ్వజము ఆరిమూల వ్యాధికి తక్షణం నిలమైన గుణము నిచ్చును. కలుమాడు మాత్రమునకు పోవుట, విదానము, అరణ్యములు అరకాల్గుచుండు మాత్రములో కలసి యుండు (నుగరు) అను చక్కెర స్వభావముగల కస్తూరు మొదలైన వాటిని ఒకవారములో కల కుదుర్చును.

5 మకరధ్వజము నెగిరిగమునకు దానిని అనుగరించి యుండు వ్యాధులకు రాజువాణ్యమునంటిది. దీర్ఘ కాలము నుండి యందుకుట్టి కఠినవ్యాధులకు మేము తెలిపిన అనుపాదముతో వాడిన అద్వితీయమైన గుణము కలుగును.

6 దీనిని వ్యాధిలేనట్టివారు వాడిన దుష్టలమును పోగొట్టి, సరములకు పలుకర్చును నిచ్చును మనలితమునందు కూడ మంచి యావనము కలుగును.

7 విద్వలకు సాధారణముగా కచ్చునట్టి ఈర్ష్యవ్యాధి, కష్టవాదము, బాల్యమునందు గలుగు స్వాదయ మల కోరికలు వ్యాధులు దీనివలన ఆర్జునముగా కుదురును.

మా ధరలు వీరవారికి సామాన్యములకు ధనవంతులకు తగినట్లు ఏర్పాటు చేసియున్నాము. మా జౌషధములను ఎట్టి పరిక్షనైనను జేయవచ్చును. వానియొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు మేము పూచీగా యుండుము. ఈ త్రవలమును వ్రాయజేయెదము. ఒకసారి మా జౌషధమును వాడజేయెదము.

సిద్ధమకరధ్వజము (బంగారము కలిపినది) 1 కులము వెల రూ 40, 80 మోతాదులకు వెల రూ 5. సామాన్య మకరధ్వజము 1 కులము వెల రూ 5. తపాలుభర్తలు, ప్యాకింగు భర్తలు ప్రత్యేకము.

ఎడ్వర్డు సరసపరిల్లా

రక్తమును బాగుగా కుద్రపరచి, కండరములకు, నరములకు, ఎముకలకు బలము నిచ్చును. మాత్రమునకే తద్దతి ప్రకారముగా తయారుచేయ బడినది. చర్మవ్యాధులకు, కీళ్ళనొప్పిలకు, వారణగములకు, మలబంధముకు, పిత్త వ్యాధులకు కుదురును తొలగించును. మిక్కిలి ఆశ్చర్యమైన రసాయనిక కద్దతీప్రకారము సరసపరిల్లాను బంగారముతో కలపబడినది. బుడ్డి 1 కి వెల రూ 2. పోస్టేజీ, ప్యాకింగు భర్తలు ప్రత్యేకము. నేడే ఒకబుడ్డిని తెప్పించి వాడి చూడును.

ఎన్. బిశ్వాసు బ్రదర్సు, 231, అప్పరు చిట్పూరురోడ్డు, బాగుబజారు, కలకత్తా.

S. Biswas Brothers,

231 Upper Chitpur Road, Bgah Bazaar Calcutta.

కౌవలెను

8 లేక 10 హార్డు కవరు సెకండు హార్డు ప్రిము ఇంజను బాయిలరు.

బండి వెంకటకృష్ణయ్య,

వోటకల్లూరు పోస్టు.

నెల్లూరు బయస్కోప్ లియేటర్.

పెనాప్ట.

(1965)

పెనాప్ట అనుకన్య పోలిసువారిచే పట్టువదలి దొంగలను కట్టించుటకుగా ప్రయత్నించిన కనులను చూచిన అత్యాశ్చర్యముగా నుండును.

ఫిలిం 15000 అడుగుల పొడుగు గలది.

10 భాగములతో అంత్యమవును.

సాయం. 6-15 గంటకు, రాత్రి 9-30 గంటకు

పాపియాపెప్పిన్

అశీర్వ వ్యాధి ఇవ్వదు సామాన్యముగా ఎల్లవోట్లకు ప్రయోజనము. ఈ వ్యాధికి తగిన జౌషధమే లేదని చెప్పబడియున్నది. అట్టి వ్యాధికి తగిన జౌషధ మున్నదని మేము దృఢముగా చెప్పగలము. పాపియాపెప్పిన్ అనునదియే తగిన జౌషధము. ఇది పెప్పిన్ అను వనమూలికనుండి తయారు చేయబడినది గతక ఇది శ్రేష్ఠమైన జౌషధము. ఒక బుడ్డిని తెప్పించి దాని నిజమును మీరే కనుగొనవచ్చును. బుడ్డి 1-కి వెల రూ 2-8-0 తపాలుభర్తలు ప్రత్యేకము.

నెక్కారు

శ్రీ పురుషులకు కలుగునట్టి నెగ మున్నగు వ్యాధులకు ఒకవారములో కల తప్పక కుదుర్చును. దీర్ఘ కాలము నుండి ఈ వ్యాధిచేత బాధనొందు చున్నవారి కేటలు కష్టతరమై పోయినాను. ఈ వ్యాధిని మొదటనే కుదుర్చుకొనకపోయిన దానివలన కలుచున్నవారు గొప్పవ్యాధులు కలుగుచున్నది. దీనిని ఎట్టిస్థితిలోనైనను వాడవచ్చును. బుడ్డి 1 కి రూ 2 పోస్టేజీ తపాలుభర్తలు ప్రత్యేకము.

జూబిలిపాడరు

ఇది తామరకు 35 గంటలలో పూచీగా కుదుర్చును. రకసంబంధమైట్టియు లేక అసామానకమైట్టి మూలిక లిందులో కేటలులేదు, దీనిని వాడుటకలన నొప్పియుండదు. నుఖముగానే యుండును. బుడ్డి 1 కి వెల 0.4-0.1 దణను బుడ్డవెల రూ 2-8-0 ప్యాకింగుభర్తలు ప్రత్యేకము.

తామరతేనె

సకలమైన శీత్రవ్యాధులకు మా మేలైన తామర తేనెను వాడును. శీత్రవ్యాధిచే బాధనొందు బిడ్డలకు ఇతర మందులు వాడుట కంటే దీనినివాడుట మంచిది. ఎడతెగక చదువుటవలన కలుగునట్టి చర్మవ్యాధులు తామరతేనెను ఉడయము, సాంక్షత్రము పూటలందు వాడిన మాపు బాగుగా యుండును. ఈ మేలైన తేనెబుడ్డి ప్రతిగృహమునందుండవలెను. మీకు నిజముగా మంచిమాపు యుండవలెనని ఇష్టముండిన ఆలస్యముచేయక తక్షణం వ్రాసి తెప్పించి వాడును. తరువాత నిరాశ చెందకుడు. మావద్ద స్టాకు కొద్దిగానున్నది. 1 ద్రాముల వెల రూ 1. 2 ద్రాముల వెల రూ 1-12-0. 4 ద్రాముల వెల రూ 3. తపాలా ప్యాకింగు భర్తలు ప్రత్యేకము.

తైలములన్నిటికి రాణి

నపుంసకత్వమునకు సాటిలేని జౌషధము. కఠినమైన వ్యాధులకు మా మకరధ్వజముతో కూడ వాడవలెను. బుడ్డి 1 కి. వెల రూ 2 తపాలు ప్యాకింగు భర్తలు ప్రత్యేకము.

మదనవిలాస

ప్రాణాధారమైన బలసహాయమును ఆశ్చర్యమైన జౌషధము. వీర్యదుర్బల్యమునువలనను వాధి కన్యములను కలిగిన మరుపును నిస్సత్తువను తొలగించును. శ్రీలక్ష్మి ముఖ్యముగా ఇవ్వబడినది. ఇది తప్పక గొడుగునమును పోగొట్టును. ఒక వెలకు సరిపోవు బుడ్డి 1 కి వెల రూ 3. తపాలు ప్యాకింగు భర్తలు ప్రత్యేకము.

NATURAL.
OIL PAINTINGS

AND

LIFE LIKE

Bromide Enlargements

SPECIALITY

AT

A. RATNA & CO.

157, Broadway, MADRAS.

Telephone No. 620,

Post Box No. 116.

Telegraphic Address:

'RATNACO,' Madras.

గౌతా కంపెనీ,

6 రాటన్ బజారు చెన్నకట్టణము

ధరలు చాల తగ్గింపబడెను

ఎలెక్టా వెంటెండు, గ్రాండు, గౌతా వీరవారిచే బహుమతులు చాల తగ్గిన ధరలకు విక్రయించబడును.

24-12-19 మొదలు 31-12-19 వరకు

8 రోజులు మాత్రము కొన్నిటికి ధరలు 100-కి 10, 25, 30, 40 వంతుల నుడతగ్గింపబడెను.

మీకు మా అంగడికి వచ్చిన మీకు మంచిలాభము కలుగును.

ఇదివర కీ రాజధానిలో నట్టి సౌకర్య మెన్నడును చూపబడలేదు. కాన నీగొప్ప సదుపాయమును ముఖ్యముగా నుపయోగించు. శ్రీలక్ష్మలంకారము. పురుషుల కావశ్యకత.

Grand Reduction Sale

Gautha & Co.,

6, Rattan Bazaar, Madras.

Of Eleeta, West-End, Grand and Gautha Lever Watches, of different varieties and patterns at Specially reduced Prices.

8 Days Sale

from 24 to 31 Dec 1919.

Some Goods Sold 10, 25, 30, 40, per cent.

Deduction on Prices marked according to the nature of Goods, since a large Consignment of fresh goods expected from factories.

You will be benefitted by GOING TO OUR SALE

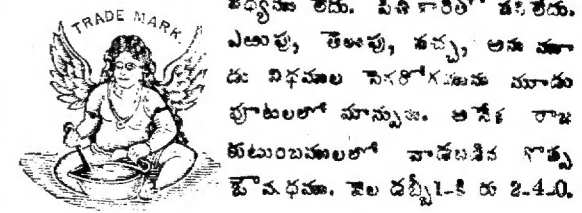
ROOMS.

Avail this Grand Opportunity. Ever Offered in this Presidency.

For Ladies a Jewel and for Gentlemen a necessity

మరియ చందనము

గనేరియా అను నెగిరియాను దువారము,

పంచాంగము

కాద్రసంవత్సరము. శ్రీపాదవారిది. అనేక ధర్మశాస్త్రవిషయములు కలవు. వెల 1-కి 0-2-0. నాలుగు ప్రతులకు తక్కువ వంతుబడవు.

(1251)

గంధర్వశార్మస్తీ, రాజమండ్రి.

మిక్సిలి క్రశన్దమైన కరిమశ్రద్ధవ్యము ఓటో దిల్బహారు (రిజిస్టర్)

కరిమశ్రద్ధవ్యముల కన్నటికి విడిచా

ఇండియా డిజిటలైజేషన్ బోర్డు ఆర్డర్: పరిశ్రమలకు ఉపయోగం చేయడానికి
కరిమశ్రద్ధవ్యముల కన్నటికి విడిచా

దీనిలో పాఠశాలకు సంబంధించిన పాఠశాలకు ఉపయోగం చేయడానికి
కరిమశ్రద్ధవ్యముల కన్నటికి విడిచా

ఆంధ్రో ఇండియాను ద్రాగ్ అండ్ కంపెనీ,
(D 126 W 100) 185 జామ్నానగర్, బొంబాయి.

వణుభింము కు పౌడి

ఈ మాటలు వినినవారి కెంత సంతోషము; ఎంత హాయి; ఎంత సుఖము.

ఇది 70 సంవత్సరాల నుండి దీని ప్రఖ్యాతికి కారణము. సాధారణముగ ప్రతి టిపాలోక దీని కొనియోడు
యొక్క డిజిటలైజేషన్ బోర్డు ఆర్డర్: పరిశ్రమలకు ఉపయోగం చేయడానికి

12 కులములు (సాధు భిక్షులతో) 0-10-0,

24 కులములు (సాధు భిక్షులతో) 1-1-0.

వణుగం న్నఫ్ కంపెనీ లిమిటెడ్, హోస్టల్ బాక్సు నెం. 140, మదరాస్.

ఇంజీనియర్ క్రూడ్ ఆయిట్ ఎంజనులు

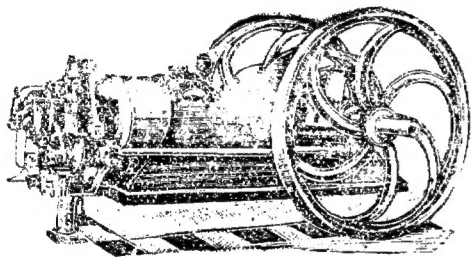
1949

వయం తక్కువ !

సమృద్ధి అధికము !

ఫలము ఎక్కువ !

క్రమశాస్త్ర పద్ధతి నవనవీరితయారజీయబడినవి.

క్రమశాస్త్ర పద్ధతి నవనవీరితయారజీయబడినవి.

P. G. Masker & Co.,
Engineers & Contractors,
Appollo Street, Fort, Bombay.

క్రికెట్ బాల్ గోడలకన్న గోడలకన్న చుట్టూ రంగుల చిత్ర వటుము

ప్రతి 1-3 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.

వి. పి. భిక్షులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
హోస్టల్ బాక్సు 212 మదరాస్.

ఆంధ్రో ద్యమము.

మొదటి యొ దాంధ్ర మహాజనసభలయందలి

సభ్యుల సంభాషణల, సభావ్యూహం, యజమాన్య

ముఖ్య, వారి ప్రతిపక్షములు, సభా తీర్మానములుగలవు.

ప్రతి యొ 1-3-0. పోస్టల్ ఆర్డర్
ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, బియ్యం శివార్ల, మదరాస్.

(579) లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురప్ప

1000 మాసాల బహుమాన మిచ్చబడును.
మీరు బలహీనులుగా ఉన్నారా? అయితే డి. మన్నాలల్ గారిచే తయార
యైన 'సాలామిసిరి మురప్ప'ను సేవించండి. దీనిని సేవించిన
యెడల ధాతువుల పుష్టి, రక్తపుష్టి, విశేష బలము, ఆకలియింపజేసే మొదలైనవి కలు
గును. నిద్రాస్థితికము. ధాతువు మూత్రములతో కలిసిపోవుట, నీరు చురుగు, బహు
మూత్రవాధి మొదలగునవి మానవు. దీనివలన మంచిగుణము పొందిన అనేకులు
రంగోన్, సిజాంగ్, సింగ్ పూర్, సిజాంగ్, అగ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మద
రాస్ ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపత్రికలు విశేషముగా పంపియ్యబడును.
కావలసినవారు అర్హతాస్థానపు బంధింప, బహుమానపత్రికల కాపీ పంపుదు
ము. ఇది అబద్ధ మని రుజువుచేయవారికి వై కనకబలియందు బహుమానము
ఇవ్వబడును. అట్లు నిరాకరించినచో శిక్షామాలముగా పొందవచ్చును. పార్శ్వ
ను కొనుగోవు 'డి మన్నాలల్' అయియుండుట చూచి తీసికొనవలెను.

అనాపానపత్రిక పాఠశాలలో నుండ వలయును.
15 కులముల దిద్ది వెల య. 2-0-0. వలల భిక్షులు 1-3 0-8-0, 2-3 0-12-0.

జి. మన్నాలల్, డిల్లీ వెదులు, సాలామిసిరి మురప్పడిపో, బెంగుళూరుసిటీ.
D. Mannalal, Salamisri Depot, Bangalore City.

లోక

గర్భాశయ వాగవివారిణి:— శ్రీలక్ష్మి గంగా

ముఖముల ఒప్పాడి కావించుట, అకాలబహిష్టి, మొలబా
గాను, తిమ్మగనానుపోవుట, కుసుమగోగము, సంపాదనాన
రక్తసీసత, మలబద్ధము, 'మూతికావారము, కీర్తిసృష్టి,
అరకాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్కన్యాధ
లను కుదుర్చును.

వెదబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తసీసత, మలబద్ధ
ము, అజీర్ణము, కీర్తిసృష్టి, సామరితనము, మేనా
మ్రణములు, కుసుమగోగములు, నిస్సత్తున, కడుపులో మంట
మొదలగు వ్యాధులను నివారించి కీర్తిమువలన కాంతిని
మాఖమనకు లేజన్నును యిచ్చును.

వెదబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అరగ

జ్వర నివారణ బుడ్డి 1-3 రూ. 1-8-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
88, పోలీసు కమిషనర ఆఫీసురోడ్డు, ఎగుంబూరు, కులవాన్.
166 [భాంధి:— 9, బందరు పీఠ, మదరాస్.

పాశ్చాత్య వేంకటాచలపర్వతపులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు.

1. లక్ష్మీవిలాసము:— లక్షోపలక్షల వేదములను
ఈ లక్ష్మీవిలాస రచయితల విశ్వానందయ్యగారు. విశే
యము లక్ష్మీవిలాస రచయితల సీసా కమయెద్ద నుండెనని
వేదము సర్వోత్తమమైన సిద్ధావధము వేంకటాచల పర్వత
తామ సంహితముగ బల్యమగును. దినజ్యోతిషము, మాదక
శాస్త్ర జ్యోతిషము, పన్ను పాఠశాల మొదలగునవి కర్మక గుణ
మగును. సీసా 1-3 1-0-0, 5-3 1 ఇళాం. (594-801)
2. శ్రీరామచంద్రము:— వేదగర్భమున, నందుల శాస్త్ర
పాఠశాలను మంచియందు. సీసా 1-3 0-8-0, 5-3 1 ఇళాం.
3. వైశ్యావగానము:— దీనిని సేవించినప్పుటి నుండియే
మూత్రము కట్టిక (కలరా) వాంతిలేదే, కీరభేది, అజీర్ణ
భేదము గుణము కాగలదు. సీసా 1-3 1-0-0, 5-3 1 ఇళాం.
4. బాలగూఢోదయము:— బిడ్డలకు బలకాగి; తియ్యని
మందు. మందము, మలబద్ధము, అజీర్ణ భేది, కృశ్యము, కడు
పుబియందుండుట, అకలితనందుట మొదలగునవి గుణముందు
బిడ్డల పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-3 0-12-0 5-3 1 ఇళాం.
5. లోకానుభవ వాగవివారిణి:— బిడ్డలకు గంగా

స్వీయ దీనివారికి, బాలింతలకు ఉత్తమగుణ
కారి. మందము, కడికెము, కష్ట, అజీర్ణము,
కీరవాతం, పార్శ్వనాయువు, మలబద్ధం, జ్వ
రం, చలిజ్వరము, డిగ్గులము మొదలగు యిం
కవ శిక్ష రోగములను గుణము చే మాను.

250 మాత్రము గల సీసా 0-4-0
కపాళ కర్మతో 5-3 1-8-0
" " 12-3 2-18-0
" " 25-3 5-3-0

కలి కొవధముతో నుండ అనాపానము లేకగిన పంపబడును.
శ్రీ సీతారాధున వైద్యశాల, మైసూరు.